

Tweede Kamer, Sportbeleid

VERSLAG VAN EEN COMMISSIEDEBAT

Concept

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft op 1 juli 2025 overleg gevoerd met mevrouw Tielen, staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport, over:

- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 20 december 2024 inzake reactie op verzoek commissie op het manifest **Bewegen als medicijn** (30234, nr. 398);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 17 januari 2025 inzake NLsportraadadvies "Laat ze niet zitten! Advies Bewegen en sport door 65-plussers" (30234, nr. 399);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 22 januari 2025 inzake stand van zaken Subsidieregeling bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA) 2025 (30234, nr. 400);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 21 februari 2025 inzake verzamelbrief sport en bewegen februari 2025 (30234, nr. 401);
- de brief van de minister van Buitenlandse Zaken d.d. 26 maart 2025 inzake Wijzigingen van Bijlage I bij het Internationaal Verdrag tegen doping in de sport; Parijs, 15 november 2024 (30952, nr. 480);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 4 april 2025 inzake zwemmen in Nederland en overige beleidsontwikkelingen (30234, nr. 402);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 18 april 2025 inzake sluiten BOSA-aanvraagloket (30234, nr. 404);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 22 april 2025 inzake monitor "Ons Voetbal Is Van Iedereen" (OVIVI) 2024 en monitor "Onze Club Is Van Iedereen" (OCIVI) 2024 (30234, nr. 405);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 5 juni 2025 inzake Gezondheidsraadadvies "Contactsport en hersenletsel op de lange termijn" (30234, nr. 406);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 18 juni 2025 inzake onderzoek naar de topsportcultuur in Nederland (30234, nr. 407);
- de brief van de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport d.d. 18 juni 2025 inzake sport en bewegen 2025 (30234, nr. 408).

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Mohandis

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Esmeijer

Voorzitter: Thiadens

Griffier: Heller

Aanwezig zijn acht leden der Kamer, te weten: Blaauw, Inge van Dijk, Jetten, Mohandis, Van Nispen, Richardson, Saris en Thiadens,

en mevrouw Tielen, staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport.

Aanvang 17.01 uur.

De voorzitter:

Goedemiddag. Het is inmiddels 17.00 uur geweest, dus wij gaan starten, als de publieke tribune daar ook klaar voor is, met het commissiedebat Sportbeleid van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Ik heet welkom in de Kamer de kersverse staatssecretaris van VWS, mevrouw Tielen. Aan mijn linkerkant zitten van links naar rechts de heer Van Nispen van de SP, die alleen in eerste termijn een inbreng heeft omdat hij straks nog naar een ander debat moet, de heer Mohandis van GroenLinks-PvdA, de heer Blaauw van de PVV, de heer Jetten van D66, mevrouw Van Dijk van het CDA, mevrouw Saris van NSC en mevrouw Richardson van de VVD.

We hebben in de eerste termijn vier interrupties per inbrenger en vier minuten spreektijd. Hetzelfde aantal interrupties geldt voor de eerste termijn van de staatssecretaris. Als de tijd het toelaat, zal ik er uiteraard soepel mee omgaan.

Ik geef als eerste het woord aan de heer Van Nispen.

De heer Van Nispen (SP):

Dank u wel, voorzitter. Sport en bewegen verbindt; het maakt gezond en het is hartstikke leuk. Het belang van meer en beter sport- en beweegbeleid is dus groot. We hebben eigenlijk een revolutie nodig, heeft de SP eerder al gezegd: een revolutie op het gebied van sport en bewegen en het beleid daarover.

De bezuinigingen van deze regering staan daar haaks op. We hebben ze als dom en kortzichtig beoordeeld, ook in vorige debatten. Wat deze regering tot nu toe heeft geleverd, is echt een dikke onvoldoende. In plaats van meer deelname aan sport en bewegen zien we dat die deelname minder wordt. Mensen met een beperking zijn minder gaan bewegen en de sportdeelname van mensen in armoede is ook gedaald. Ik wil daarom starten met de vraag met welk offensief de nieuwe staatssecretaris dit gaat ombuigen. Dat is namelijk hard nodig. Hoe ziet zij het belang van bewegen, altijd en overal, dus ook op het werk, in de zorg en in het onderwijs? Staand of wandelend vergaderen, springend leren; het is eigenlijk zo simpel, maar o zo moeilijk om te veranderen. Welke inzet pleegt zij hierop?

Het is heel goed dat er wordt gewerkt aan een sport- en beweegwet; de SP is daar al lang een groot voorstander van. Op die manier wordt toegang tot sport en bewegen voor iedereen een recht, kan het als publieke voorziening worden gewaarborgd en worden rollen en verantwoordelijkheden duidelijk vastgelegd. Ziet de staatssecretaris dat ook zo? Hoeveel vaart kan zij hiermee gaan maken?

Net als Jantje Beton maakt de SP zich grote zorgen over de gezonde ontwikkeling van kinderen, want veel te veel kinderen spelen vrijwel nooit buiten en bewegen onvoldoende. We hebben eerder voorstellen gedaan om meer en betere buitenspeelruimten te waarborgen. Hoe staat het daarmee? Hoe gaat het met het aantal

speeltuinen dat geschikt is voor kinderen met een beperking? En ik zou eigenlijk ook wel een reactie willen vragen op de petitie die ons vandaag is aangeboden — we kunnen die ook aan de staatssecretaris geven — door Saar en Chrys bijvoorbeeld, die ons op een heel mooie en innemende manier hebben toegesproken.

Voorzitter. De ruimte voor sport staat erg onder druk. De SP heeft eerder een sportnorm voorgesteld voor een bepaald percentage van de publieke ruimte. Hoe staat het daarmee? Komt zoiets nou bijvoorbeeld in zo'n nieuwe sportwet te staan? En wat is de reactie op de noodkreet van de KNVB en eerder ook al de RVVB over het stoppen van de kaalslag bij de sportaccommodaties? Veel leden van deze Kamer maken zich hier al heel lang druk over. Kinderen staan op wachtlijsten en sportverenigingen dreigen om te vallen. De nood is echt hoog. Wat gaat de staatssecretaris hieraan doen? Alle voorstellen liggen er namelijk zo ongeveer al. Help de verenigingen en betrek ze. Het zijn vaak gepassioneerde vrijwilligers aan wie wij enorm veel hebben te danken. Ze verdienen figuurlijk een standbeeld en iets minder figuurlijk gewoon heel veel steun en hulp, in plaats van gekmakende bureaucratie, dreigende aansprakelijkheid en bezuinigingen op sportaccommodaties via de BOSA-regeling. Is de staatssecretaris het daarmee eens?

De BOSA-regeling, waarop wordt bezuinigd, was ook bedoeld om accommodaties duurzamer en toegankelijker te maken, ook voor mensen met een beperking. Waarom ga je nou juist daarop bezuinigen? Sport en bewegen zou ook voor mensen met een beperking vanzelfsprekend moeten zijn, maar de uitdagingen op het gebied van bijvoorbeeld vervoer en sporthulpmiddelen blijven. Die zijn er nog steeds. Hoe en wanneer gaat de staatssecretaris hiermee aan de slag? Komt er structureel financiering voor het Uniek Sporten Centraal Loket, zodat echt niemand buitenspel staat?

De SP kwam eerder, samen met heel veel andere partijen, met het idee van een sportpas. Want met een gratis sportpas van €240 per jaar voor alle jongeren tot 23 jaar doorbreken we de stilstand in Nederland. Het bevordert gezondheid, vermindert zorgkosten en versterkt de samenleving. Het idee is heel erg goed ontvangen, ook door de vorige staatssecretaris. Hij heeft nader onderzoek belooft en er komen nu ook echt pilots. Dat is heel erg goed nieuws, want we willen betaalbaar sporten mogelijk maken voor iedereen, niet alleen voor kinderen van ouders die het kunnen betalen. We willen een gezondere en sportievere samenleving in de toekomst. Graag hoor ik van de staatssecretaris hoe het onderzoek en de proeven eruit gaan zien en wanneer we wat kunnen verwachten. Welke ondersteuning kunnen lokale initiatieven krijgen die hier al mee aan de slag willen? Wanneer starten de pilots? Om hoeveel gemeentes gaat het? Wordt er gekeken naar die NPLV-gebieden? Wat verwachten we van die deelnemende gebieden? Zijn er al gemeentes die hun vinger hebben opgestoken?

Voorzitter. Ten slotte over zwemmen. Ik vind het jammer dat het voorstel van de heer Mohandis en mij niet is aangenomen om hier een keer een apart debat over te organiseren. Dat was goed geweest. Nu moet het in deze tijd. Dan maar zo. Ik heb een aantal vragen. Deelt de staatssecretaris onze grote zorgen over de zwemveiligheid en verdrinkingen? Vindt zij ook dat in een waterrijk en rijk land iedereen zich moet kunnen redden in het water, en dat we dus bij kinderen moeten beginnen? Vindt zij dus ook dat het heel logisch is om te denken aan een verantwoorde terugkeer van het schoolzwemmen, en dat we de volgende doelstellingen moeten hanteren? Alle 12-jarigen hebben minimaal één, maar het liefst meer, zwemdiploma's. Alle kinderen komen

op de basisschool in aanraking met zwemmen. Hiervoor zou geormerkt geld vanuit het Rijk kunnen komen. Deelt de staatssecretaris deze doelstellingen?

Ziet de staatssecretaris ook dat we nu meerdere onderzoeken hebben liggen waaruit blijkt dat het met de kosten rondom het schoolzwemmen, zeker in bepaalde scenario's, nogal meevalt en dat het feitelijk ouders enorm ontlast qua tijd en geld als je een manier weet te vinden om het collectief te organiseren? De meeste steun is er voor scenario vijf. Ik zeg dat even voor de kenners hier, die de onderzoeken erover hebben gelezen. In dat scenario organiseren gemeenten schoolzwemmen als vangnet buiten onderwijstijd.

De **voorzitter**:

Komt u tot een afronding, meneer Van Nispen?

De heer **Van Nispen** (SP):

Ja, dat kom ik. Zullen we dan toch ten minste aan de slag gaan met scenario vijf, met schoolzwemmen als vangnet buiten onderwijs? Kunnen we ten minste daarmee aan de slag?

Tot slot. Bent u bereid het idee van de initiatiefwet zwemvaardigheid over te nemen? Dat gaat over één nationaal zwemdiploma, het waarborgen van de kwaliteit van zwemdiploma's en het verankeren in de wet van zweminstructeurs.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Mohandis.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter, dank u wel. Het kabinet stelde doelen: de jeugd meer laten sporten, mensen met een handicap meer laten sporten en bewegen en mensen in armoede nog meer laten sporten en bewegen. Dat zijn allemaal mooie doelstellingen. Laat ik op die derde doelstelling ingaan. Als we daarop inzoomen, zien we dat mensen met een kleine portemonnee juist nog minder zijn gaan sporten. Dat aantal is gedaald. De kabinetsdoelstelling gaat de andere kant op. Wat gaat het kabinet daar nou echt aan doen? Want die doelstelling van 52% in 2028 ... Ik zou niet weten hoe het kabinet die gaat halen. Ik ben heel erg benieuwd hoe deze nieuwe, demissionaire staatssecretaris — ik heet haar van harte welkom, in het bijzonder op dit beleidsterrein — dit ziet. Ik ben heel benieuwd of zij op de winkel gaat passen of dat zij ook ziet dat deze Kamer heeft gezegd dat sportonderwerpen niet controversieel zijn en dat er genoeg ligt. Volgens mij ligt er al genoeg wat deze Kamer wil. Er liggen genoeg moties. Volgens mij kunnen we aan de slag.

Met uw voorganger, zeg ik via de voorzitter tegen de staatssecretaris, heb ik een bardienst mogen draaien bij XerxesDZB in Rotterdam. Dat was fantastisch: gewoon van onderaf met sportverenigingen in gesprek over de noden die zij ervaren. Dat zijn de noden die ook eerder in een motie, breed gedragen in deze Kamer, zijn verwoord om te komen tot een aanpak, tot een strategie voor sportverenigingen. Hoe staat het met de verdere uitwerking hiervan? Er ligt nu ook een rapport van Significant Public, waarin het vooral gaat over hoe je onafhankelijke clubondersteuning kunt faciliteren. Ik ben heel erg benieuwd hoe deze vorm van ombudsfunctie nader wordt uitgewerkt door het kabinet.

Wat gaat u met dit rapport doen? Er ligt al veel. Volgens mij moeten we nu die volgende stap gaan zetten.

Dan even specifiek over het lopende Sportakkoord. Wat ons betreft evalueren we dit breed als Kamer, met alle sportorganisaties, ook de niet-bestuurlijke partners, zeg ik daar specifiek bij. Zo kunnen we nieuwe afspraken maken over hoe we de financiering in de toekomst gaan herverdelen. Graag een toelichting van de staatssecretaris.

De heer Van Nispen heeft al het nodige gezegd over de BOSA. Hierbij vraag ik me het volgende af. We zijn nu al twee jaar aan het praten over energieondersteuning. Er zijn verschillende voorstellen ingediend, ook door collega Van Dijk. Ik vraag me nu af: waar is de echte ambitie? We hebben een Klimaatfonds. We hebben doelen gesteld. Waarom zorgen we er niet voor dat het versneld kan? En dan bedoel ik niet dat we weer een potje openstellen en dan zien dat er binnen twee maanden alweer bijna 60% of 70% verbruikt is. Er is kennelijk heel veel behoefte aan. Is het kabinet bereid om te zeggen: we gaan ervoor zorgen dat alle sportverenigingen en -accommodaties de kans krijgen om te verduurzamen door middel van de BOSA en de DUMAVA in 2030? Laten we het wat steviger aanpakken dan elke keer "potje aanvullen, potje leeg, debat in de Kamer en wachten op een Kameruitspraak". Dat gaat gewoon niet weken. Het gaat te langzaam. Het gaat te traag. Het raakt ook nog eens aan wat ik het "niet-ambitieuze klimaatbeleid van dit kabinet" noem. Graag een toelichting.

Voorzitter De wettelijke basis. Over de sportwet is het nodige gezegd. Ook hierover zeg ik: waarom weer wachten tot het najaar? Volgens mij ligt er al genoeg op het departement. Kom met die sportwet. De sportsector heeft die keihard nodig. We zullen gewoon moeten regelen hoe we ervoor zorgen dat er toegang is tot sportaccommodaties en dat er een sportnorm is voor spelende kinderen. Er is nu geen wettelijke basis. Je kunt sport helemaal wegbezuinigen, lokaal en landelijk, en dan hebben wij als Kamer geen poot om op te staan. Dat is een zeer onwenselijke situatie. Ik ben heel erg benieuwd hoe het daarmee staat.

Voorzitter. Dan over zwemmen. Collega Van Nispen noemde al scenario vijf. Zonder daar helemaal op in te gaan, gelet op de beperkte spreektijd, ben ik heel erg benieuwd wat het kabinet gaat doen. De beantwoording op de schriftelijke vragen van de Kamer vond ik zeer teleurstellend: wel erkennen dat het aantal zwemdiploma's in Nederland alleen maar omlaaggaat en dat dat schrijnend en onwenselijk is, maar vervolgens geen enkele actie ondernemen. Geen enkele actie! De laatste actie heeft de Kamer zelf moeten nemen met een amendement, van onder andere onszelf en andere partijen, om in het najaar extra geld uit te trekken voor kinderen met een beperking. Ik ben heel erg benieuwd hoe het kabinet ervoor gaat zorgen dat het behalen van een A-diploma een basisvoorziening wordt. Wat ons betreft is het ik nog mogelijk te kijken om het A-diploma algemeen te bekostigen, gewoon voor iedereen. Maak het gewoon toegankelijk. Weg met die financiële drempel. We zien juist dat de groep die nu afhaakt, steeds vaker bestaat uit mensen met een middeninkomen, dus niet uit de groep met de laagste inkomens. Dit is zeer onwenselijk in een waterrijk land. Graag een toelichting.

Voorzitter, tot slot. Veiligheid en financiën. Er ligt een rapport van BMC over de bekostigingsvormen van de sport. Graag een reactie van het kabinet op de scenario's waarin de rijksoverheid de basis bekostigt, aangezien loterijafdrachten onder druk staan. Hoe staat het revoluerend fonds uit de motie-Olger van Dijk/Mohandis ervoor? Graag

een toelichting.

Wij sluiten ons aan bij de Sportraad als zij zeggen het getreuzel rondom het integriteitscentrum zat te zijn. De Kamer vraagt er al sinds 2021 om. Waar blijft het?

Tot slot, echt tot slot. Handicap en sport. Er ligt nu een brief van Uniek Sporten en het Gehandicaptenfonds over het centraal loket dat operationeel wordt. De middelen ontbreken. Ik verwijs graag naar de inbreng van collega Saris, als ik dat mag zeggen, die iets heel moois gaat zeggen over een amendement. Ik hoop dat dat breed gedragen wordt.

Voorzitter, dit was het even. Ik hoor heel graag wat de staatssecretaris gaat zeggen.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan is nu het woord aan de heer Blaauw.

De heer Blaauw (PVV):

Dank u, voorzitter. Iedereen kent de volgende zin: ik moet meer bewegen, maar ... Maar ik heb geen zin. Maar het is op dit moment te warm. Maar ik moet nog het commissiedebat Sportbeleid voorbereiden. Bewegen is goed voor je; dat weet iedereen. Maar iedereen moet het vooral kunnen doen zonder dat de overheid te veel zegt dat het moet. De overheid kan wel de juiste balans creëren tussen ruimte en voorzieningen, zodat mensen meer kunnen gaan bewegen. Hoe gaat de staatssecretaris daarvoor zorgen?

Voorzitter. Nederland waterland: het land waarin iedere Nederlander goed zou moeten kunnen zwemmen. De PVV staat nog steeds positief tegenover het herintroduceren van een van de scenario's van schoolzwemmen op de basisschool. In de beantwoording van het schriftelijk overleg Zwemmen in Nederland blijkt dat dit niet komen gaat als het aan dit kabinet ligt. Uit het rapport Schoolslag in perspectief blijkt dat vooral leraren tegen het verplichte karakter zijn en het gooien op het overladen van het curriculum. Kunnen we niet gewoon kijken naar welk scenario wél kan en dit gewoon gaan regelen?

Laten we nou eerst eens zorgen dat iedereen een diploma haalt. Dan hoeven we ook niet na te denken over hoe bepaalde toeslagen hiervoor beter terechtkomen bij ouders die er recht op hebben, ook al is dat natuurlijk wel iets goeds. De ambitie dat in 2030 nog maar 5% van de kinderen die de basisschool verlaten geen zwemdiploma heeft, wordt dan gehaald. Zo kunnen we er echt voor zorgen dat ieder kind een eerlijke kans heeft om te leren zwemmen. Wat is de inzet van deze staatssecretaris hierop om dit alsnog voor elkaar te krijgen?

Voorzitter. Dan de BOSA. Dat is een gewilde subsidieregeling gebleken. Al een week na opening van het loket stond de teller op meer dan 97 miljoen euro in aanvragen van amateursportverenigingen, terwijl er 74 miljoen in de pot zat. Blijkbaar is een subsidie dus hard nodig voor deze verenigingen. De PVV begrijpt heel goed de noodzaak van dit loket door allerlei flink opgelopen kosten, zoals onderhouds- en energiekosten.

De voorzitter:

U heeft een interruptie van de heer Jetten.

De heer **Jetten** (D66):

Het kabinet heeft natuurlijk de afgelopen tijd helemaal niks gedaan om deze regeling fatsoenlijk te vullen. We hebben na de val van het kabinet gezien dat de PVV-fractie al een aantal keren andere keuzes heeft gemaakt bij stemmingen. Kunnen we met deze inbreng dan ook vaststellen dat we wel steun krijgen van de PVV als we opnieuw een voorstel doen om de BOSA beter te vullen, zodat sportverenigingen kunnen investeren in die accommodaties? Het zou echt een enorme winst zijn als de PVV nu met ons meedoet.

De heer **Blaauw** (PVV):

Bedankt voor de vraag van de heer Jetten. Uiteraard kan ik nog niks toezeggen over iets wat nog niet concreet is. De heer Jetten is eigenlijk een beetje voorbarig, want ik was nog niet klaar met het stukje. Ik ga namelijk vragen aan de staatssecretaris wat straks een alternatief wordt voor de BOSA, en hoe zij dat met de minister efficiënter gaat invullen. Wellicht hoeft er dan minder geld naartoe, maar het gaat erom dat er opnieuw wordt gekeken naar verenigingen die het het hardst nodig hebben en die misschien niet altijd voldoen aan de toetsingscriteria. Met alle respect, er zijn verenigingen die vast ook staan te springen om subsidie, maar het gaat erom dat het efficiënter wordt gemaakt, zodat de verenigingen die het het hardst nodig hebben, maar misschien minder snel de weg naar subsidie weten te vinden, er straks aanspraak op kunnen maken en later op de DUMAVA.

De heer **Jetten** (D66):

Toch een vervolgvraag. Dit is de deur op een kiertje zetten, wat ik al positief vind, maar het gaat me toch nog niet ver genoeg. Want je kunt niet zo'n mooi verhaal houden over het belang van sportverenigingen als je vervolgens niet levert. Dit gaat uiteindelijk om sportclubs die veel te veel geld kwijt zijn aan hun energierekening, die met zwaar verouderde kleedlokalen en met verouderde sportvelden zitten, en waar vrijwilligers echt met man en macht proberen om de boel overeind te houden. Met alleen maar een efficiëntere regeling gaan we er niet komen als we de komende jaren sport en bewegen zo'n warm hart toedragen, zoals ook in het pleidooi van de PVV zit. Als wij dit wederom met D66, het CDA en de PvdA indienen, bent u dan bereid om ook te kijken of we niet alleen een efficiëntere regeling kunnen maken maar ook een beter gevulde regeling?

De heer **Blaauw** (PVV):

Beter is altijd goed. Ik vind het wel ergens, nou ja, niet grappig, maar wel bijzonder dat u over de energiekosten begint. U weet denk ik zelf ook waarom. Maar dat terzijde. Ik ben heel erg benieuwd naar wat de staatssecretaris gaat zeggen op de vragen die ik in de komende zinnen van mijn betoog wil stellen.

De **voorzitter**:

De heer Mohandis en daarna mevrouw Van Dijk. Of was mevrouw Van Dijk eerst? Mevrouw Van Dijk was eerst.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

Ik heb inderdaad een aantal vragen, maar ik besef tegelijkertijd dat ik het wel netjes vind om de heer Blaauw eerst zijn vragen te laten stellen. Daar heb ik vast aanvullend wat vragen over. Laat ik dan mijn interruptie opnieuw plaatsen.

De **voorzitter**:

De heer Mohandis.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):
Ik wacht even tot het kopje ...

De **voorzitter**:
U wacht ook even. Dan vervolgt de heer Blaauw zijn betoog.

De heer **Blaauw** (PVV):
Dit gaat natuurlijk van mijn tijd af, maar dan ga ik even kijken waar ik was. Blijkbaar is de subsidie hard nodig voor deze verenigingen. De PVV begrijpt heel goed de noodzaak van dit loket, vanwege allerlei flink opgelopen kosten, zoals voor onderhoud en energie. Nu gaat een groot deel hiervan straks over in de DUMAVA. Hoe gaat de staatssecretaris ervoor zorgen, hopelijk met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, dat deze subsidieregeling efficiënter zal worden toegekend? De PVV zou namelijk graag zien dat verenigingen die de subsidie het hardst nodig hebben, deze als eerste krijgen. Kan de staatssecretaris daarvoor zorgen, samen met de net genoemde minister?

Dat was het einde van dat kopje, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):
Ik ben ook blij met deze deur op een kier, want we hebben echt wel geprobeerd om die BOSA, of in ieder geval het bedrag, overeind te houden en de DUMAVA verder te vullen. Ik ben wel benieuwd naar het beoordelen daarvan. Want hoe doe je dat dan? Kijk je dan naar hoeveel geld ze misschien hebben gespaard, waarvoor ze heel veel evenementen hebben georganiseerd? Of kijk je naar ledenaantallen? Hoe kijkt de PVV daarnaar?

De heer **Blaauw** (PVV):
Ook dank voor deze vraag. Ik heb even de toetsingscriteria opgezocht die straks gaan gelden. Er zijn een aantal drempels waardoor kleine verenigingen het wellicht lastiger vinden die subsidie aan te vragen. Grote verenigingen hebben daar vaak wat minder last van. Ik las bijvoorbeeld: "Sportverenigingen kunnen maar één keer een maatregel aanvragen. Ze kunnen het financieel vaak niet opbrengen om alle veldverlichting in één keer te vervangen, maar doen het liefst bijvoorbeeld eerst veld 1 en dan veld 2." Dat is een voorbeeld van hoe dat kan. Maar nogmaals, ik ben ook heel benieuwd wat de staatssecretaris daarvan vindt.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):
Ik ben heel erg benieuwd wat de PVV hiervan vindt. We kunnen natuurlijk alles vragen aan de nieuwe staatssecretaris en ik ben ook wel benieuwd naar het antwoord dat zij gaat geven. Maar we zitten hier ook met elkaar in debat. In een debat moet ook boter bij de vis worden geleverd. Ik vind het toch lastig, want er lagen gewoon voorstellen van collega Van Dijk en anderen om echt iets doen aan de noden die er op dat moment waren. Dat debat hadden we in het najaar. Er lagen heel concrete voorstellen. U heeft dat weggestemd. Dat gebeurt ons allemaal weleens. Maar nu zegt u opeens dat u zich zorgen maakt en dat er sportverenigingen in nood zijn. Dat is allemaal waar. Wat blijkt?

We krijgen ook allemaal e-mails van verenigingen zelf. We hebben ook allemaal brieven gehad van sportorganisaties, onder andere van NOC*NSF en RVVB, die heel concreet zeggen waar de DUMAVA tekortschiet, wat er nu mist in de BOSA, hoe je dat straks toch beter moet gaan organiseren en concreet ook moet vullen. Er moet gewoon geld bij. Er is een klimaatdoel. Er is een milieudoel. Er is een groendoel, zou ik bijna willen zeggen. Maar het raakt ook aan het bestaansrecht van verenigingen. Het maakt het sporten goedkoper en betaalbaar. Maar u bent geen Kamerlid om alleen maar vragen te stellen, dit zo analyseren zoals u doet en niet te leveren. U moet ook gewoon zeggen wat u wilt en wilt zien veranderen. We komen ergens als de heer Jetten u interrumpeert en u zegt: meneer Jetten, we gaan hier zaken doen. Anders zijn die 37 zetels vandaag niets waard.

De heer **Blaauw** (PVV):

Volgens mij zei ik dat ik het eens ben met de heer Jetten; dat vind ik ook bijzonder om te zeggen. De deur staat altijd op een kier. Ik verkondig hier niet dat de deur dicht is. Er is wel een reden waarom de BOSA-pot binnen een week al — laat ik het zo maar noemen — overvraagd is. Verenigingen kampen namelijk met stijgende kosten. Dat zei ik ook in mijn betoog. We kunnen ook kijken naar wegen om het anders te doen. Daarvoor ben ik ook politicus. We kunnen ook kijken naar de stijgende energie- en onderhoudskosten. Ik ga u nu toch een sneer geven, want die stijgende kosten zijn mede veroorzaakt door uw — laat ik het maar zo noemen — Klimaatakkoord en bijbehorende maatregelen. Daardoor stijgen de energiekosten voor verenigingen gigantisch. Het gaat dus twee kanten op.

Ik wil daar nog het volgende aan toevoegen. Een halfjaar geleden hadden wij dit debat ook. Toen waren de rollen iets anders, zoals u weet. We zaten toen nog in de coalitie. Dan ben je gebonden aan afspraken, ook op dit gebied. Het is niet zo dat wij, nu wij geen coalitiepartij meer zijn, zeggen: nou, we gaan met geld strooien. Dat bepleit ik dus ook niet. U kunt altijd bij ons terecht met goede voorstellen. Dat kon een halfjaar geleden ook. Ik zou zeggen: maak gebruik van onze 37 zetels, want ik ben altijd bereid om te kijken naar een goed voorstel.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Met alle respect: het voorstel van collega Van Dijk en anderen, onder wie wij, kwam niet uit de lucht vallen. Dat voorstel was juist mede ingegeven door duizenden sportverenigingen en sportaccommodaties. Diverse sportorganisaties — die zijn ook hier aanwezig — zeggen dat het een heel concreet punt is. Er moet meer bij. Het is heel concreet. Het is ook raar om het Klimaatakkoord de schuld te geven van allerlei kostenstijgingen. Dat is ook te makkelijk. U zat aan de knoppen. U heeft nog steeds invloed. U heeft 37 zetels. Ik zou bijna willen zeggen: lever dan ook gewoon als het kan. Lever gewoon als het kan. Als er straks voorstellen liggen, dan verwacht ik gewoon steun. We doen het niet voor GroenLinks-PvdA, CDA of D66. We doen dit omdat er tientallen, honderden en ik zei net zelfs duizenden sportverenigingen in de rij staan om te verduurzamen. We zien dat als een potje opengaat, dat heel snel wordt opgemaakt. Er is dus gewoon heel veel behoefte. Ook andere maatschappelijke instellingen maken gebruik van de DUMAVA. Daarom denken wij dat dat gewoon niet voldoende is. Als we echt een omslag willen maken met het verduurzamen van sportaccommodaties zodat sporten ook betaalbaar blijft, dan moet er echt iets gebeuren. Er liggen gewoon hele concrete voorstellen, die juist mede ingegeven zijn door sportverenigingen zelf. Dan is het heel zonde als u die wegstemt. Als u dat straks weer doet, dan zijn uw woorden

gewoon heel weinig waard. Dan kunt u wel gaan zitten jij-bakken richting andere partijen, maar u zat aan de knoppen. U moet leveren. U bent gekozen, ook door een deel van die sportverenigingen. Die verwachten iets van de PVV. Die verwachten gewoon iets, heel concreet. Anders is het allemaal mooi wat u zegt, maar dan is het gewoon heel weinig waard.

De voorzitter:

Ik wil u wel vragen om interrupties wat puntiger te doen, gezien de tijd. Dank u wel. De heer Blaauw.

De heer Mohandis (GroenLinks-PvdA):

Graag een reactie op wat ik heb gezegd en op de vraag hoe u ervoor gaat zorgen dat al uw beloftes een beetje worden waargemaakt. Ik hoor namelijk heel veel verhalen, maar als het erop aankomt, zien we altijd rode bolletjes bij de PVV. U geeft heel weinig om de sport.

De voorzitter:

Ja, dank u wel. De heer Blaauw.

De heer Blaauw (PVV):

Dat laatste is natuurlijk complete onzin. Wij staan er iets anders in. Wij maken een duidelijk onderscheid tussen sporten en bewegen. Het klinkt misschien raar, maar om meer te bewegen hoeft je niet per se meer te sporten. Je kan bij wijze van spreken ook de wandelschoenen aantrekken of vaker de trap nemen. Daar maken wij het onderscheid in. Ja, er moet altijd een juiste balans zijn tussen sporten en bewegen, bijvoorbeeld in nieuwe wijken. Daar zijn we altijd voor geweest. Ik noemde net het zwemmen. Ook toen wij nog in de coalitie zaten, hebben wij het bijvoorbeeld ondersteund om zwembaden in publieke handen te houden. Volgens mij is dat een heel belangrijk punt als het gaat om het behouden van zwembaden en voorkomen dat die sluiten. Er wordt hier dus een heel ander beeld geschetst van wat wij voor die verenigingen betekenen. Daarbij geven wij wel altijd nadrukkelijk aan dat bewegen op heel veel manier kan. Dat kan onder andere door sport, maar ook door andere activiteiten.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik zie verder geen vragen. U was klaar met uw betoog?

De heer Blaauw (PVV):

Ik was nog niet klaar met mijn betoog.

De voorzitter:

U vervolgt uw betoog.

De heer Blaauw (PVV):

Ik ben wel klaar met dit kopje, voorzitter.

Voorzitter. Mijn laatste kopje: veiligheid in de sport. Steeds vaker zien wij beelden verschijnen van onveilige situaties op Nederlandse sportaccommodaties. Denk aan vechtpartijen, grensoverschrijdend gedrag en helaas ook antisemitisme. Uit een onderzoek blijkt dat het aantal incidenten op de accommodaties op zich is afgenomen,

maar dat bijvoorbeeld antisemitisme stijgt. Kijk alleen al naar afgelopen weekend, waar een artiest weigerde op te treden voor Joodse voetballers bij het Joodse Jom Ha Voetbal. Kan de staatssecretaris een reflectie geven op de onveiligheden in de sport en dan vooral op het kopje antisemitisme? Hoe verklaart de staatssecretaris dit? En wat gaat de staatssecretaris hier, samen met de sportbonden van sporten waar antisemitisme plaatsvindt, tegen doen?

Voorzitter, ten slotte. De PVV is voor een veilige sportomgeving voor iedereen, dus ook voor vrouwen. Inmiddels is het bijna krankzinnig om te zeggen dat dit, in 2025, geen vanzelfsprekendheid meer is. Er zijn steeds vaker berichten over trans-identificerende mannen die vrouwencompetities domineren. Begrijp me niet verkeerd, hoor — dat was de vorige keer ook het geval — wij sluiten niemand uit. Want juist ook zij moeten kunnen sporten — met drie uitroptekens! Steeds vaker horen wij wel van blessures bij de vrouwensporten, doordat zij te maken krijgen met deze transgendermannen die zich identificeren als vrouw en meedoen in de vrouwensport. Daarover werd laatst een petitie aangeboden in de Statenpassage. Zelfs de recent verkozen eerste vrouwelijke voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité en oud-topzwemster Kirsty Coventry heeft zich over deze kwestie uitgesproken, in navolging van steeds meer andere landen. Wat gaat de staatssecretaris er concreet aan doen om ervoor te zorgen dat vrouwensport daadwerkelijk veilig wordt voor vrouwen, en hoe?

Ten slotte — dan ben ik klaar voor de waarschijnlijke interruptie van de heer Jetten — wens ik iedereen alvast een geweldige sportzomer toe.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Blaauw. De volgende spreker is de heer Jetten. Ik geef hem het woord.

De heer Jetten (D66):

Voorzitter. Aan dat soort feitenvrije politieke spelletjes ga ik niet meedoen, dus de laatste passage van de heer Blaauw negeer ik.

Felicitaties aan de staatssecretaris. Ze heeft een van de mooiste portefeuilles gekregen in dit demissionaire kabinet. Sport en bewegen vormen namelijk de basis van een gezonde samenleving, zijn belangrijk voor een gezond lijf en verbinden vooral ook mensen in een buurt, een wijk, een stad en een dorp. Vaak is de sportclub eigenlijk nog de enige plek waar alle lagen van de samenleving echt samenkomen, in één team sporten en samen een biertje kunnen drinken. Sport brengt ons ook samen als we juichen voor onze topsport bij Oranje, bij de Olympische Spelen of bij een van die andere fantastische sporttoernooien.

Maar de staatssecretaris staat ook voor een enorme klus, want wat een puinhoop treft ze aan. Op dit moment is het bij veel sportverenigingen echt één voor twaalf. Wachtlijsten lopen op. Kinderen moeten soms maanden of jaren wachten op een plekje bij de sportclub. Velden zijn versleten. Kleedkamers en zwembaden zijn verouderd. Het kabinet verhoogde toen ook nog eens de btw op sporten, waarmee een directe drempel om in beweging te komen werd opgeworpen. Ik ben heel blij dat we met heel veel partijen aan deze kant van de tafel, maar vooral ook veel organisaties uit het sportveld,

die btw-verhoging hebben weten tegen te houden.

Maar ondertussen stapelen de problemen zich op. Het kabinet bezuinigt namelijk nog meer op sport, onder andere met een forse bezuiniging op de BOSA en DUMAVA, waar het al zo veel over is gegaan. Dat is heel slecht nieuws, want vrijwilligers proberen echt met man en macht om bij de sportclubs de accommodaties te moderniseren en te verduurzamen, zodat er minder geld naar de gebouwen gaat en meer geld kan gaan naar de sportbeoefening. Het feit dat het loket al zo vroegtijdig moest sluiten, zou alle alarmbellen op het ministerie moeten laten afgaan. In plaats daarvan wordt de geldkraan verder dichtgedraaid en worden voorstellen van de oppositie steevast door de coalitie weggestemd. De PVV zet nu de deur op een kier, maar ik ben ook heel erg benieuwd of NSC en VVD nu bereid zijn om wél extra geld beschikbaar te stellen voor de belangrijke investering in de vernieuwing van de sportaccommodaties. Maar ik hoor ook graag of de staatssecretaris aankomende Prinsjesdag echt gaat vechten voor extra geld voor deze regelingen.

Voorzitter. Het gaat ook slecht met de deelname aan sportactiviteiten door mensen met een handicap of mensen in armoede. De doelstellingen van het kabinet uit het coalitieakkoord hiervoor worden bij lange na niet gehaald. Afgelopen juni moest het kabinet ook nog aangeven dat deze groepen juist minder zijn gaan sporten. "Er wordt eenmalig een half miljoen extra geïnvesteerd." "Er wordt gewerkt aan vindbaarheid van financiële regelingen." "Er is een voornemen om een onderzoek te starten naar een concept van een sportpas." Echt, hoe krijg je dit uit je pen als je een Kamerbrief schrijft?

Daarbovenop wordt ook de paralympische sport keihard geraakt door de bezuinigingen op NOC*NSF. De staatssecretarissen maken in Parijs goede sier met de paralympische sporters, maar zijn er tegelijkertijd verantwoordelijk voor dat we in Los Angeles waarschijnlijk niet eens op heel veel van die paralympische sporten kunnen meedoen. Kortom, de vraag is: neemt deze staatssecretaris de doelstellingen van meedoen door mensen met een handicap en mensen in armoede wél serieus? Wat gaat zij dan doen om de fouten van de afgelopen anderhalf jaar te herstellen?

Bij D66 hebben we echt een ander kompas voor sporten en bewegen. Dat mag namelijk niet het sluitstuk van de begrotingen zijn, want het is het startpunt van een gezonde samenleving. Elke euro die we investeren in sport en bewegen, bespaart €3 aan zorg. Het is dus niet alleen sociaal verstandig, maar ook economisch slim beleid. We kennen deze staatssecretaris als een fervent woordvoerder VWS in haar vorige politieke leven. Zij begrijpt volgens mij heel erg goed het belang van preventie en van investeren aan de voorkant.

Er ligt ook een unieke kans voor deze staatssecretaris om het verschil te maken bij haar collega's in het kabinet die voor de enorme bouwopgave staan. We moeten de komende jaren honderdduizenden nieuwe woningen bouwen. Wat D66 betreft doen we dat ook in tien nieuwe steden. Maar laten we daar dan ook tien gezonde steden van maken waar meteen de ruimte voor rennen, spelen, fietsen, zwemmen en andere sporten goed wordt geregeld, en met een openbare ruimte die zo wordt ingericht dat die uitnodigt om meer te bewegen in plaats van minder. Welke kansen ziet de staatssecretaris om dit bij haar collega van Volkshuisvesting voor elkaar te krijgen?

Voorzitter, tot slot. Het ging net al over veiligheid, maar dan om een schijnveiligheid voor

problemen die niet bestaan. Er is wel iets aan de hand met echte sociale veiligheid. Onder andere over de danswereld zijn de afgelopen jaren heel duidelijke rapporten uitgekomen. Daar is geld voor vrijgemaakt, maar veel van dat geld is opgegaan aan een veel te ingewikkelde governance. En nu we eindelijk aan de slag kunnen met de uitvoering van de aanbevelingen voor meer sociale veiligheid, en wat mij betreft niet alleen in de danswereld maar in alle sporten, is het geld eigenlijk op. Welke mogelijkheden ziet de staatssecretaris om ervoor te zorgen dat we de komende jaren juist door kunnen met het verbeteren van de sociale veiligheid?

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

Dank je wel, voorzitter. Sport is geen wettelijke overheidstaak. Dat hoeft geen probleem te zijn als de intrinsieke motivatie er is om sport hoog op de agenda te hebben en te houden. Want net als in de sport word je beter en heb je succes als je consequent en langjarig traint.

Voor het CDA is een sportwet geen doel op zich, maar gezien het gebrek aan consistentie in het sportbeleid, lijkt deze wet steeds noodzakelijker te worden. Wij maken ons namelijk grote zorgen over bewegingsarmoede, vooral onder jongeren. Zij bewegen te weinig, en dat is later nauwelijks in te halen. Kan de staatssecretaris aangeven wat de stand van zaken is rond de aangekondigde sportwet? Daarnaast spreken we in elk debat over de noodzaak van een structurele financiering van sport. Het BMC-onderzoek naar de bekostiging inclusief de rol van loterijopbrengsten, biedt een goede basis voor een bredere discussie hierover. Voor het CDA is investeren in de sportbasisinfrastructuur een essentiële voorwaarde bij een wettelijke verankering van sport en de financiering van sport. Gaarne een reactie van de staatssecretaris.

De afbouw van de BOSA-regeling van 75 naar 26 miljoen is exemplarisch voor de manier waarop we met het financieren van de basis omgaan. De DUMAVA is geen volwaardig alternatief, want die beperkt zich tot de verduurzaming van bestaande accommodaties. Verbouw, nieuwbouw en sportmaterialen vallen erbuiten, terwijl juist die cruciaal zijn voor de basisinfrastructuur. Wordt in de aangekondigde strategie sportinfrastructuur ook een financieringsstructuur, zoals een revolverend fonds, overwogen? Een groot deel van de Kamer is daar immers voorstander van. Mijn vrees is dat er opnieuw plannen komen zonder middelen, waardoor verenigingen financieel verder in de knel komen en de contributies moeten verhogen. Dat staat haaks op het streven naar een laagdrempelige sportdeelname. Voor het CDA is dat een groot goed.

Voorzitter. Onze sportverenigingen en vrijwilligers verdienen blijvende aandacht. In de voortgangsbrief over de Strategie Sportverenigingen herkennen we heel veel CDA-moties. Dank dat die serieus opgepakt worden, al zijn we er nog lang niet. De drie bouwstenen die de staatssecretaris benoemt en waar zij van plan is actie op te ondernemen — clubondersteuning, regeldrukvermindering en verduurzaming — zijn wat ons betreft essentieel. Over verduurzaming heb ik al gesproken. Nu de regeldruk. Er wordt gewerkt aan een vermindering van regeldruk op tien wettelijke verplichtingen. Dat is positief, maar is het doel dat dit over twee jaar daadwerkelijk is opgelost, of bespreken

we dan weer de voortgang en moeten we dan constateren dat het allemaal wel heel ingewikkeld is? Ik zou zeggen: laten we laaghangend regeldrukfruit zo snel mogelijk plukken. Waarom nemen we in de modelverordening voor verenigingsactiviteiten niet nu al een meldplicht op in plaats van een vergunningplicht?

Voorzitter. Het is goed dat er een handelingskader komt voor het organiseren van tochten en evenementen. Kan daarbij ook geregeld worden dat bij tochten zoals wielertochten door meerdere gemeentes, één vergunning volstaat, met één gemeente als coördinator?

Voorzitter. De WBTR en de verenigingsverzekering blijven zorgenkinderen. Ook dat is een punt dat het CDA al vaak heeft gemaakt. Onderzoek laat nu ook zien dat groot onderhoud nodig is. De WBTR heeft geleid tot een grotere bewustwording van bestuursaansprakelijkheid, maar ook tot onduidelijkheid. Juridisering van de samenleving vergroot het gevoel van onveiligheid en de risico's voor onze vrijwillige sportbestuurders. Een goed vangnet is daarom essentieel. De huidige vrijwilligersverzekering schiet daarin tekort. Kan de staatssecretaris aangeven wanneer er duidelijkheid komt over het opnemen van bestuursaansprakelijkheid als standaardmodule en over het actualiseren van de grens van €500.000 balanstotaal?

Voorzitter. Ook wil ik het belang van bewegen onderstrepen. Als kinderen van jongs af aan leren wandelen, fietsen en spelen, blijven ze dat ook op latere leeftijd doen. Soms vraag ik mij echt af hoe het komt dat we terecht zijn gekomen in een situatie waarin we kinderen vooral belonen voor stilzitten. Spelen is geen luxe of noodzaak, maar vormt de bouwstenen voor een gezonde, evenwichtige ontwikkeling van elk kind. Ouders, scholen en gemeentes spelen een sleutelrol in het organiseren van voldoende fysieke speelruimte en speeltijd. Maar de rijksoverheid zou hier wel degelijk bij kunnen helpen. Hoe kijkt deze staatssecretaris hiernaar en naar haar rol in dezen? Want hoe laagdrempeliger we bewegen voor mensen maken, hoe beter. In dat kader vraag ik de staatssecretaris hoe zij de voorstellen van het wandelnetwerk behandelt. Hoe kijkt zij naar het verzoek van de KNWU, die het initiatief Stichting Op de Fiets nam, om fietsen voor iedereen te stimuleren? Ziet zij mogelijkheden voor het leveren van een incidentele bijdrage van 1,9 miljoen door het Rijk?

Voorzitter, tot slot. Ik ben blij dat de voorgenomen btw-verhoging voor sport definitief van tafel is. Ik wil iedereen bedanken die zich hiervoor heeft ingezet. Dank je wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Saris.

Mevrouw **Saris** (NSC):

Voorzitter. Allereerst feliciteer ik mevrouw Tielen met haar benoeming tot staatssecretaris. Ik kijk uit naar een sportieve en beweeglijke samenwerking.

Voorzitter. De fractie van Nieuw Sociaal Contract vindt dat Nederland het sport- en beweegbeleid steviger moet positioneren door ons vooral te richten op de verbinding van sport met andere domeinen, zoals jeugdzorg, mentale gezondheid, onderwijs en het voorkomen van arbeidsongeschiktheid. Fitte en mentaal gezonde werknemers zijn van groot belang voor de samenleving en de financiering daarvan. Een stevige samenwerking, een meerjarige visie en kijk op de financiering van de sport zijn nodig om

een solide sportinfrastructuur te realiseren. In mijn inbreng focus ik op de sportstructuur, bewegen in openbare ruimte en sport voor mensen met een beperking.

De voorganger van mevrouw Tielen, de heer Karremans, is gestart met een verkenning naar de sport- en bewegwet. Nieuw Sociaal Contract ondersteunt dit voornemen van harte. In december is mijn motie aangenomen die de regering oproept te verkennen hoe de taken en verantwoordelijkheden in het sport- en bewegbeleid kunnen worden vastgelegd en verdeeld over alle lagen van de overheid.

De voorzitter:

Een interruptie van ...

Mevrouw **Saris** (NSC):

Wat is de status van deze verkenning?

De voorzitter:

... mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

Volgens mij voelen we hier breed dat we toch een stapje extra moeten zetten om sport hoger op de agenda te krijgen en te verankeren. Maar bij verankering hoort natuurlijk ook budget. Hoe kijkt NSC daarnaar? Wat is volgens NSC in financiële zin nodig om die volgende stap echt te kunnen zetten?

Mevrouw **Saris** (NSC):

NSC zit nog wel in het samenwerkingsverband met de andere partijen. Daarin hebben wij afspraken gemaakt en die afspraken behelzen onder andere een begroting die wij te volgen hebben. Mijn ambities en de ambities van Nieuw Sociaal Contract gaan echt verder dan wat in het hoofdlijnenakkoord staat, maar dat neemt niet weg dat elke stap er één is. Daarom heb ik vanmorgen aangegeven dat wij een stapje willen zetten in het structureel neerzetten van het loket uniek sporten, zodat mensen met een beperking op een goede manier gebruik kunnen maken van sporthulpmiddelen. Daar kom ik later in mijn betoog nog op. Elk klein stapje is er één.

De voorzitter:

Een vervolgvraag van mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

Ik heb inderdaad het amendement binnen zien komen. Ik ben echt blij dat we nog steeds heel veel Kamerleden hebben die zich hier hard voor maken, maar dan nog. Ik snap het; ik weet zelf hoe het is om in een coalitie te zitten. Nu is dat gelukkig niet zo, zeg ik heel eerlijk. Maar Prinsjesdag komt er weer aan en er is dus een nieuw onderhandelingsmoment. Is sport een onderwerp dat NSC dan op tafel wil leggen? Want pleiten voor een sportwet betekent ook pleiten voor structurele financiering.

Mevrouw **Saris** (NSC):

Mevrouw Van Dijk loopt al wat langer mee in deze Haagse arena. Mevrouw Van Dijk weet net zo goed als ik dat in de onderhandelingen rondom Prinsjesdag van alles op tafel komt. Uiteindelijk komt daaruit een resultaat naar voren. Mevrouw Van Dijk ziet waar wij voor staan: sport en bewegen is belangrijk, ook in het kader van preventie. Ik

zal mijn fractie in ieder geval oproepen hier een punt van te maken.

De **voorzitter**:

U vervolgt uw betoog.

Mevrouw **Saris** (NSC):

Verder wil ik benadrukken dat we hier wetgeving maken. De uitvoering en echte vooruitgang vinden echt plaats in de gemeenten en provincies. Deze vooruitgang is grotendeels te danken aan de inzet van regionale platformen. Zonder andere regio's tekort te willen doen, ben ik groot voorstander van initiatieven vanuit mijn eigen mooie Achterhoek. Eerder is al een motie aangenomen om te onderzoeken hoe je de verbinding tussen Sportakkoord II, de GALA-doelen en het lokaal beleid kunt versterken. Graag vraag ik de staatssecretaris wat de stand van zaken is rondom dit onderzoek. Krijgen regionale platformen voldoende ruimte om het lokale sportaanbod te bevorderen? Wat is de visie van de staatssecretaris op de regionale platformen? Kan de staatssecretaris toezeggen dat deze regionale platformen ook een plek krijgen binnen het sport- en beweegbeleid en in de wet?

Dan de openbare ruimte. In het regeerakkoord staat dat wordt ingezet op het inrichten van een omgeving die uitnodigt tot bewegen. Veel gemeenten hanteren momenteel een 3%-norm voor nieuwbouwprojecten bij het reserveren van speelruimte. Hoe staat de staatssecretaris tegenover het idee om een vergelijkbare norm te stimuleren voor beweegruimte en deze integraal in het ontwerp van de ruimtelijke ordening mee te nemen? Dan kunt u bijvoorbeeld denken aan fiets- en wandelpaden en groen, maar ook aan het multifunctioneel inzetten van sportaccommodaties.

Ik ben ook benieuwd naar hoe het staat met de BOSA. Dat is hier vaak aan de orde geweest, maar ik heb beperkte spreektijd, dus ik ga nu over tot mensen met een beperking. Dat is het derde punt dat ik onder de aandacht wil brengen.

De **voorzitter**:

Een interruptie van de heer Jetten.

De heer **Jetten** (D66):

Als de spreektijd bijna op is, dan gunnen we de collega nog wat extra tijd. We hebben net gehoord dat de PVV meer ruimte ziet om de BOSA en DUMAVA beter te vullen. Ik voel dus aankomen dat we gaan bekijken of we met een fatsoenlijke dekking daar misschien extra geld voor vrij kunnen maken. Kunnen we dan ook rekenen op een constructieve houding vanuit de NSC-fractie?

Mevrouw **Saris** (NSC):

De heer Jetten kent onze fractie ongetwijfeld als een constructieve fractie die altijd met open vizier kijkt naar alle voorstellen die gedaan worden. Er dient wel gewoon een deugdelijke dekking te zijn. Ik ben daar eerlijk gezegd zelf ook naar op zoek geweest. Ik kon die zo een-twee-drie niet vinden. Ik hoop dus dat de staatssecretaris nog wat ruimte zou kunnen vinden.

De **voorzitter**:

Mevrouw Van Dijk heeft ook nog een vraag.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

We hebben natuurlijk allemaal te maken met begrotingsregels, maar als je kijkt naar het doel van de BOSA — een stukje verduurzaming, een stukje accommodatie en een stukje sport — zou het dan per se alleen uit de begroting van VWS moeten komen, wat NSC betreft?

Mevrouw **Saris** (NSC):

Daar moet ik even over nadenken. Ik denk dat het goed is om te kijken wat de effecten zijn van voorstellen die gedaan worden. Ik ben heel benieuwd naar wat u te berde gaat brengen.

De **voorzitter**:

U vervolgt uw betoog.

Mevrouw **Saris** (NSC):

Dan ga ik vervolgen door in te gaan op mensen met een beperking. Het is al vaker gezegd vanmiddag: we zien dat mensen met een beperking relatief minder bewegen. Een van de grootste uitdagingen daarbij is het gebrek aan de juiste sporthulpmiddelen. Hiervoor is in december onze motie voor één centraal loket aangenomen. Die motie is echt breed ingediend en breed ondersteund. Omdat dit initiatief echt bijdraagt aan het in beweging brengen van mensen met een beperking, heb ik vandaag een amendement ingediend, dat morgen bij de behandeling van de Voorjaarsnota zal worden besproken. Met dat amendement wil ik daar in ieder geval voor dit jaar, met het geld dat er nog is in de begroting, een eenmalige bijdrage aan doen. Ik roep de staatssecretaris ook op om te bekijken of ze een mooie overbrugging kan realiseren naar het definitief maken van dit loket op 1 januari 2028.

Voorzitter, daar wilde ik het bij laten.

De **voorzitter**:

Er is nog een vraag voor u van de heer Mohandis.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Ik kom nog even terug op het punt van de beweegnorm, waarvoor u eigenlijk een pleidooi houdt. U doet dat in de vraagvorm. Ik ben wel benieuwd waar NSC zelf staat als het gaat om het steviger verankeren van voldoende beweegruimte in de ruimtelijke ordening. Ik zou willen meegeven dat je veel meer moet denken aan een sport- en beweegnorm, zodat je die bij nieuwbouw goed borgt, ook aan de voorkant. Staat u daarvoor open? Wilt u dat? Of vraagt u er alleen maar naar?

Mevrouw **Saris** (NSC):

De fractie van Nieuw Sociaal Contract is voorstander van een sport- en beweegwet. Ik heb in mijn betoog ook aangegeven dat ik vind dat er veel integraler naar sport gekeken moet worden. Collega Jetten zei net al dat sporten veel te veel als sluitstuk wordt gezien. Ik denk dat je het veel meer naar de voorkant moet halen met de grote woningbouwopgave die wij hebben. We hebben mensen die lijden aan beweegarmoede en aan te veel overgewicht. Daarom vind ik echt dat je bij nieuwbouw al moet kijken naar de inrichting van de fietspaden en wandelpaden. Zijn die toegankelijk, ook voor mensen met een beperking? Is er voldoende groen? Dat is goed voor sporten en bewegen, maar het draagt ook bij aan het halen van de klimaatdoelen. Daarom hebben wij ook in

december een motie ingediend om juist die integraliteit na te streven, ook samen met andere ministeries, door niet alleen sec vanuit VWS naar sport te kijken. Dus gooi die luiken open en kijk wat breder.

De voorzitter:

Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Richardson.

Mevrouw **Richardson** (VVD):

Voorzitter. Ook mijn felicitaties aan de nieuwe staatssecretaris. Ik wil beginnen met te zeggen dat vier minuten spreektijd eigenlijk te kort is om alle onderwerpen te benoemen. Er is al heel veel genoemd en ik had gehoopt en gehoord dat een aantal onderwerpen al genoemd zijn. Daarom ga ik ook wat andere onderwerpen inbrengen, met jullie goedvinden.

De VVD maakt zich hard voor een sportwereld waarin iedereen kan meedoen. Het kan niet zo zijn dat kinderen of volwassenen worden buitengesloten, gepest of gediscrimineerd tijdens het sporten vanwege hun seksuele voorkeur, achtergrond of geloofsovertuiging. Het kan ook niet zo zijn dat iemand niet mee kan doen vanwege het hebben van een handicap. De rapporten OVIVI en OCIVI laten zien dat er nog een weg te gaan is in de voetbalwereld als het gaat over discriminatie en buitensluiting. We zien ook dat er nog te weinig pakketten worden afgenomen door de sportclubs, voornamelijk trainingsprogramma's. De VVD wil graag weten van de staatssecretaris hoe zij hiernaar kijkt en of de doelen moeten worden bijgesteld.

Ik vind het ook goed om het rapport "Vlammende ambitie - Een onderzoek naar de topsportcultuur in Nederland" te benoemen, dat net is uitgekomen. Een van de in het oog springende resultaten is namelijk dat met name vrouwelijke topsporters aangeven gevoelens van onveiligheid te ervaren. Hoe gaat de staatssecretaris zich er samen met de sport voor inzetten om voor de veiligheid van vrouwen in de topsportwereld te zorgen, naast natuurlijk in het algemeen?

De VVD vindt het van belang dat er voldoende ruimte is om te bewegen bij sportverenigingen en in de openbare ruimte in de buurt waar je woont. De druk op ruimte in Nederland is groot. Dat is ook al aan de orde gekomen. We hebben gewoon een heel grote woningopgave. De VVD kijkt ook vol verwachting uit naar het visieplan van dit najaar. Wij zullen de gesprekken die gevoerd worden met verschillende ministeries, de sport en het ruimtelijk domein heel erg goed gaan volgen.

Het hebben van goede toekomstbestendige sportaccommodaties is ook essentieel. Er is veel gesproken over BOSA en DUMAVA. In die zin is het goed om aan de minister te vragen ook te kijken naar het inzichtelijk maken daarvan. Je hoort dat er best wel veel vragen zijn over de inhoud waarop je kunt aanvragen. Ik wil de minister vragen om daarover na te vragen. Sorry, ik bedoel "de staatssecretaris". Ik hoor de heer Jetten zeggen dat sport wel een minister verdient. Dat vind ik ook; daarom!

Specifiek over de regeling van 2025 heb ik ook een vraag. Is er misschien een percentage te noemen voor hetgeen nu eigenlijk al voor het opengaan van de DUMAVA-regeling is aangevraagd en goedgekeurd in de BOSA-regeling? Als dat zo is, en we al zo'n grote overschrijding hebben, dan zou dat misschien doorgesluisd kunnen worden naar de DUMAVA-regeling zodat er meer geld overblijft voor de BOSA-regeling. Ik

realiseer mij ongelofelijk goed dat het twee verschillende ministeries zijn, maar desondanks stel ik toch deze vraag.

Tot slot. Nederland vergrijst en de druk op de werknemers die het werk moeten doen om Nederland draaiend te houden, neemt de komende jaren alleen maar verder toe. Daarom wil ik de staatssecretaris ook vragen naar haar visie op de vraag hoe werkgevers actiever betrokken kunnen worden bij het beweegbeleid en hoe zij de werkgevers meer kan motiveren zich nog meer in te zetten voor gezonde medewerkers.

Dank u wel.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Ik hoopte stiekem dat de VVD fractie ook zou ingaan op de sport- en beweegwet. Waarom zeg ik dat? Omdat steeds meer sportorganisaties de noodzaak zien voor een kaderwet. Dan kun je nog een heel lange discussie hebben over hoe je die precies inricht, maar er ligt nu niks om sport op een minimumniveau te borgen. Het zijn niet alleen NOC*NSF, RVVB, Platform Ondernemende Sportaanbieders en MOS — ik kan trouwens nog heel veel meer organisaties noemen — die zeggen dat de Kamer echt moet proberen een stap te zetten. De culturele sector heeft in ieder geval een kaderwet. Daar wordt zelfs gesproken over een verdere verankering van de cultuursector, juist ook om te voorkomen dat het aanbod verschaalt en dat het onbetaalbaar wordt. Ik ben dus heel benieuwd of de VVD, net als al die sportorganisaties, in ieder geval bereid is om hier heel serieus naar te kijken. En als u gelijk zou willen zeggen dat het heel veel geld kost, kunnen we ook het huidige landelijke sportbudget als vertrekpunt nemen. Je kunt denken aan een verantwoordelijkheidsverdeling tussen Rijk, provincie en gemeente. Dat hebben we ook gedaan met de Bibliotheekwet. Volgens mij zijn er heel veel wegen die naar Rome leiden. Ik ben heel benieuwd of u, net als al die sportorganisaties en al die verenigingen, zegt dat ook de VVD daar best voor open staat.

Mevrouw **Richardson** (VVD):

Sport en bewegen vind ik persoonlijk belangrijk, maar het is voor de VVD natuurlijk ook belangrijk. Wat betreft die sportwet kunnen we in financiële zin wat minder toezeggingen doen — ik ben blij dat de heer Mohandis die ruimte geeft — maar we willen zeker constructief meedenken over het steviger neerzetten van sport. Daar kunt u ons voor vinden. Daar zullen we met elkaar mee aan de slag moeten gaan.

De **voorzitter**:

Uw allerlaatste interruptie, meneer Mohandis, want eigenlijk bent u al door uw interrupties heen.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Eigenlijk is de vraag: staat u echt open voor een wettelijke basis voor sport of wilt u die niet? Dat probeer ik toch scherper te krijgen van de VVD-fractie.

Mevrouw **Richardson** (VVD):

Die discussie is natuurlijk al heel lang gaande. Ik vind dat ook echt wel afhangen van hoe dit punt inhoudelijk geladen wordt. In zoverre vind ik het moeilijk om een toezegging te doen dat we voor zo'n sportwet gaan. Inhoudelijk kan ik me in een aantal dingen heel erg goed vinden, zeker als het gaat om het steviger neerzetten van sport, bewegen en spelen, maar ik kan niet bepalen of dat in een wet moet worden vastgelegd. Dus

vandaar.

De heer **Blaauw** (PVV):

De VVD probeert zichzelf altijd te profileren als de partij van veiligheid. U noemde net ook de veiligheid in de vrouwensport, maar daar wil ik nu niet per se op ingaan. Die verschillen zijn denk ik al wel duidelijk. Ik wil ingaan op iets waarvan ik hoopte dat de VVD het zou noemen, namelijk de zwemveiligheid. De VVD heeft tegen het schoolzwemmen gestemd. Oké, dat kan. De VVD is ook tegen het in publieke handen houden van zwembaden. Maar hoe gaat de VVD er dan voor zorgen dat het doel gehaald wordt dat in 2030 nog maar 5% van de kinderen de basisschool zonder zwemdiploma verlaat? Dat is immers een ambitie van dit kabinet, waar de VVD onderdeel van uitmaakt.

Mevrouw **Richardson** (VVD):

Goede vraag, dank. Ik wilde dit graag opnemen binnen mijn spreektekst, maar die tijd was me niet gegeven. De VVD vraagt zich, in het kader van effectiviteit en kosten, af of het schoolzwemmen daar de beste oplossing voor is. De VVD kan zich zeker vinden in de ambitie om kinderen hun zwemdiploma te laten halen. Dat geldt ook voor die 5%-regeling. Maar of dat met specifiek beleid moet, zou ik graag aan de staatssecretaris vragen. Mijn vraag aan de staatssecretaris zou zijn om daarover mee te denken.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van de eerste termijn van de zijde van de Kamer. Ik schors tot 18.45 uur. Daarna gaan we luisteren naar de staatssecretaris.

De vergadering wordt van 17.57 uur tot 18.45 uur geschorst.

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de eerste termijn van de zijde van de staatssecretaris. Ik geef hierbij de staatssecretaris het woord.

Staatssecretaris **Tielen**:

Dank u wel, voorzitter. Dank aan de Kamerleden voor de felicitaties. Ik pak het maar op als een positieve start. Het is natuurlijk ook superleuk om Sport als eerste debat met uw Kamer te doen. Maar ik heb wel een gevoel van gezonde wedstrijdspanning, zou ik er maar bij zeggen. Ik hoop dus dat u mij toestaat om heel kort even een inleiding te doen, zodat ik die spanning weer wat weg kan krijgen.

Ik ben nu namelijk bijna twee weken staatssecretaris voor sport en bewegen. Dat geeft me echt superveel energie, want het zijn ontzettend belangrijke onderwerpen. Dat is door de meeste Kamerleden ook al onderstreept. Denk aan fit en vitaal zijn, op gewicht blijven en je gezond voelen, zowel lichamelijk als mentaal en sociaal. Dat is allemaal de sleutel van bewegen en sport.

Met mijn drie kinderen heb ik in heel veel verschillende kleedkamers en langs veel verschillende velden gestaan. Er was veel buitenspelen, scouting, babyzwemmen, judo, bossaball, capoeira, ponyrijden, schermen en onderwaterhockey; de mogelijkheden zijn eindeloos. Ik heb lang niet alles terug horen komen in de bijdragen van de Kamerleden, maar ik daag ze uit om daar zelf ook wat van te proberen.

Zo zijn er meer dan 20.000 sportvelden, banen, baden en hallen in ons land. Gelukkig stijgt het aantal mensen dat daar wekelijks een sport beoefent. Dat is mooi nieuws. Maar, en daar refereerde uw Kamer ook al aan, 54% van de mensen voldoet niet aan de beweegrichtlijn. Die is er niet voor niks, zou je bijna zeggen. Bijna 40% van de kinderen tot 12 jaar beweegt niet genoeg en heeft daardoor ook een slechtere motoriek. Dat geldt ook voor 60% — dat is echt wel veel, hoor — van de jonge mensen tussen 12 en 17 jaar. Vooral mensen met een beperking of een kleine portemonnee vinden het best moeilijk om te gaan sporten of bewegen. Daarmee lopen ze dus heel veel voordelen mis als het gaat om gezondheid, sociaal leven en welbevinden.

Dat moet anders. Die ambitie neem ik graag aan. Want, net als in de bijdragen al gezegd werd, wil ik graag dat iedereen meer beweegt, en als iemand dat leuk vindt, ook regelmatig sport. En jong geleerd is oud gedaan. Voor kinderen die veel en vaak bewegen en sporten is het nou eenmaal makkelijker om dat te blijven doen als ze opgroeien tot volwassenen.

Daarom hebben wij als kabinet drie ambities voor de harde beweegcijfers onder de jeugd, mensen met een beperking en mensen met een klein inkomen. Om die doelen te behalen, zetten we in op breedtesport en veel uitproberen. We willen graag één loket voor mensen die sporthulpmiddelen nodig hebben, en minder hoge financiële drempels voor mensen met een laag of middeninkomen.

Een voorbeeld daarvan is het actieplan Nederland Beweegt. Ik ben blij dat ik kan melden dat het gelukt is om in de Voorjaarsnota 7,7 miljoen euro extra beschikbaar te stellen voor het stimuleren van sport en bewegen in 2026. Sporten moet je eigenlijk vooral doen, is mijn motto, maar ik begrijp heel goed dat we daar af en toe met elkaar over in debat moeten, om ook te kijken hoe we heel Nederland daarin mee kunnen krijgen. In vervolg op mijn voorganger bekijken we hoe de sport- en bewegwet daar eventueel een bijdrage aan kan leveren.

Ik ga de vragen beantwoorden in blokjes, mapjes of thema's — elke bewindspersoon heeft daar weer een ander titeltje voor, maar ik heb er acht. Ik begin met bewegen, dan verenigingen, de sportinfrastructuur, sociaal veilige en eerlijke sport, kansengelijkheid, zwemmen, geld en wetgeving, en overig.

Voordat ik al die blokjes afga, heb ik nog één opmerking. De vraag van de heer Mohandis was namelijk: hoe ziet deze demissionaire staatssecretaris het dat de Kamer de sportonderwerpen niet controversieel heeft verklaard en dat er genoeg werk ligt op dit gebied? Dat is helemaal waar. De demissionaire status van het kabinet doet er niets aan af dat er actie nodig is. Ik zei al: sporten moet je vooral doen. De ambities heb ik al genoemd, en er is veel te doen. Ik ga er graag mee aan de slag, met jullie. Want het betekent natuurlijk ook — demissionair is toch anders dan missionair — dat we als kabinet wat afwachtender zijn bij nieuw beleid of grote veranderingen op begrotingen. We zijn dan toch terughoudender dan in een missionaire status. Maar goed, daar heeft u als Kamer natuurlijk ook een rol in.

Dat gezegd hebbende gaan we naar het kopje bewegen. De vraag van meneer Van Nispen van de SP was hoe ik kijk naar het belang van bewegen, altijd en overal. Nou, dat heb ik net eigenlijk al gezegd: bewegen is gewoon heel belangrijk. Ik sluit me ook

aan bij de woorden van de heer Blaauw, namelijk dat dat niet alleen maar betekent dat je lid bent van een vereniging en naar de trainingen en af en toe een wedstrijd gaat; het gaat eigenlijk de hele dag door, dus ook als je werkt of naar school gaat, of gewoon in je leefomgeving.

We hebben natuurlijk verschillende akkoorden. Denk aan het GALA, het Gezond en Actief Leven Akkoord, het Integraal Zorgakkoord en de preventiestrategie die u enkele weken geleden heeft ontvangen. Het komt ook terug in de Gezonde School-aanpak, het beleid op speeltuinen en schoolpleinen en de City Deals. Wij trekken daar als VWS in op met Infrastructuur en Waterstaat, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Zaken. We zoeken naar verbeteringen voor een gezondere en groenere leefomgeving en voor actieve mobiliteit. Ik was vorige week maandag in Heerlen-Noord — dat was mijn allereerste werkbezoek — met onder andere de Beweegalliantie. Er was ook een aantal hele inspirerende voorbeelden van hoe er in Nederland al wordt omgegaan met bewegingsstimulering via de leefomgeving.

Daarnaast zijn we uiteraard in gesprek met OCW en Sociale Zaken en Werkgelegenheid, om bewegen op school en op het werk ook meer op de agenda te krijgen, of in ieder geval daar aandacht voor te krijgen. We hebben een interdepartementale werkgroep Duurzame School, waarin LVVN, IenW, OCW, VRO, BZK, EZK en KGG met elkaar werken aan groenblauwe schoolpleinen.

Ik zei net al dat we 7,7 miljoen eenmalig aan extra middelen bij de Voorjaarsnota voor deze doelen beschikbaar hebben gesteld. Dat wordt in samenwerking met deze departementen ingezet om ervoor te zorgen dat we de omgeving uitnodigend maken om te bewegen. Maar u zult begrijpen dat gemeentes daarin ook een hele belangrijke rol hebben en dat we dat niet vanuit deze Kamer letterlijk kunnen bedenken en uitvoeren.

De vraag van de SP was ook wat er te verwachten is van de bestaande initiatieven, zoals het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Er zijn twintig NPLV-wijken. Die worden begeleid en ondersteund om bewegen en sporten onderdeel te laten zijn van hun aanpak, samen met de netwerkorganisatie Beweegalliantie. Ik gaf net al het voorbeeld van Heerlen-Noord. Daar zijn ze er al actief mee aan de slag. Ik hoop dat de negentien andere NPLV-wijken dat ook doen, maar ik verwacht eigenlijk van wel. Ik verwacht ook uitnodigingen om daar te komen kijken hoe het in de praktijk werkt.

Een andere vraag van meneer Van Nispen was wat ik vind van de aanbevelingen in de brief of de petitie van Saar en Chrys van Jantje Beton. Ik vind Jantje Beton heel sympathiek, omdat het gaat over buitenspelen. Buitenspelen is volgens mij de allerbelangrijkste en eerste manier van bewegen voor kinderen om te wennen aan buiten zijn en veel bewegen. Nou kan ik een hele verhandeling houden over waarom beide dingen heel belangrijk zijn, maar dat ga ik nu even laten. Maar ik voel dus mee met de ambities die daar omheen hangen. Ik stimuleer ook zeker de inzet op buitenspelen en het buitenspeelbeleid. Dat doe ik samen met — daar hebben we ook een coalitie voor — de Buitenspeelcoalitie, die gemeenten ondersteunt bij het vormen van hun buitenspeelbeleid en kijkt of er ook daadwerkelijk fysieke plekken in de wijken zijn.

Meneer Van Nispen vroeg ook specifiek naar toegankelijke speeltuinen en zei dat zeker kinderen met een beperking terecht moeten kunnen in speeltuinen. Daarbij zitten we nog

niet op 100% van de gemeenten, maar het is mijn doel om dat in 2030 gerealiseerd te hebben. We zitten nu op ongeveer 55% van de gemeenten. Maar het gaat wel echt vooruit. Ik verwacht dus eigenlijk dat we dat moeten kunnen halen.

In het plan Toekomstbestendige infrastructuur en Ruimte voor sport en bewegen, waar ik in het najaar uitgebreid schriftelijk op terugkom, neem ik de aanbeveling om met een richtlijn te komen voor buitenruimten voor sport en bewegen ook mee. Ik stimuleer gemeenten, en ook ouders, om buitenspelen op de agenda te zetten. Daarbij is het verschil tussen jongens en meisjes nog wel interessant om te bekijken. Toegankelijke speeltuinen zijn vaak gericht op kinderen met een beperking, maar het gaat ook over het feit dat ouders soms nog verschillend omgaan met buitenspelen voor jongens en meisjes. Daardoor spelen meisjes veel minder buiten dan jongens, is mij gebleken.

De vraag van de VVD was: hoe kan de staatssecretaris werkgevers meer motiveren om zich in te zetten voor gezonde werknemers? Nederland is dus wereldkampioen zitten, weten we volgens mij sinds driekwart jaar. Wij zijn daar zeker rolmodellen in. U bent net op en neer gelopen per trap, hoop ik, richting de pauzeplek. Vooral zittende beroepen hebben daar een groot aandeel in. Als je dat hele onderzoek doorleest, zie je dat het inderdaad met name gaat om zittend werken. Juist werkgevers hebben natuurlijk behoefte aan gezonde werknemers, aan mensen die zich lichamelijk, mentaal en sociaal lekker in hun vel voelen. Daarbij kan bewegen dus helpen.

We hebben de afgelopen jaren vanuit het departement van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met de sociale partners gesprekken gevoerd om te kijken of zij daar aandacht voor konden hebben. De preventiestrategie heeft u gezien. Daarin hebben we ook aangegeven dat we met werkgevers samen een aanpak willen uitwerken om gezondheid en vitaliteit op de werkvloer te bevorderen, waarvan minder zitten op een zittende werkdag onderdeel zou kunnen zijn. Samen met de Beweegalliantie, TNO en het Kenniscentrum Sport en Bewegen wordt gekeken hoe je een actieve werkdag zo praktisch mogelijk kunt maken. We kunnen nu inderdaad allemaal gaan opstaan, maar dan zijn we ook zo weer zes minuten verder. Het moet dus gewoon praktisch uitvoerbaar zijn. Er komt deze week een webinar om daarover met werkgevers en werknemers in gesprek te gaan en daarvoor een stappenplan te maken.

Dat was mijn kopje bewegen, voorzitter.

De voorzitter:

Ik zie geen vragen, dus ik stel voor dat u doorgaat naar het kopje verenigingen.

Staatssecretaris Tielen:

Kijk, het is altijd fijn als er vier interrupties zijn. Ik schrok ook toen de voorzitter begon. Ik dacht: hij gaat er bij mij tien toestaan. Maar hij heeft gewoon vier gezegd.

Sportverenigingen zijn echt superbelangrijk. De vrijwilligers die daaromheen, -in, -door en -mee aan de slag zijn, zijn nog belangrijker. Ik was ook afgelopen zondag in Assen, bij de TT. Hartstikke gaaf, al die motoren. Maar wat vooral gaaf was, is dat 1.500 vrijwilligers drie dagen lang hebben gezorgd voor een topevenement. Ik vond het ook zo mooi omdat het laat zien hoe belangrijk sport is, niet alleen voor de lichamelijke gezondheid, maar ook — enkelen van u noemde dat ook — voor de gemeenschapszin. Dat is zo'n ambtelijk woord, maar ik zou gewoon willen zeggen: voor het samen leuke

dingen doen. Dat is ook belangrijk voor je sociale gezondheid.

Er is een rapport van Significant Public, met een aantal conclusies en aanbevelingen over de vrijwilligersverzekering. Zowel de gemeentes als de bonden hebben vaak vrijwilligersverzekeringen, maar dat is niet altijd even duidelijk. Ik ben voornemens om te zorgen dat de communicatie daarover wordt verbeterd. Dan denkt u: wat heb je daaraan? Nou, als bestuurslid van een vereniging moet je het gevoel hebben dat je weet waar je terecht kunt. Dat is nu onduidelijk.

Het is dus echt belangrijk dat gemeenten en sportbonden die informatieverstrekking op hun websites verbeteren, zodat je als sportbestuurder gewoon weet dat die verzekering er is, en welke risico's daar wel en niet onder vallen. Het is wat betreft het goed dekken van aansprakelijkheidsrisico's namelijk nogal een verschil of je vereniging bezig is met de aankoop of huur van een grote accommodatie, of dat je gewoon "op de winkel past". Wat mij betreft kunnen we dus ook kijken hoe een betere afweging gemaakt kan worden rond die bestuurdersaansprakelijkheidsrisico's en of verzekeringen daar ook voldoende op aansluiten, zodat mensen dat goed kunnen terugvinden.

Maar uiteindelijk moeten sportbesturen of sportverenigingsbestuurders die afweging natuurlijk zelf maken; dat kunnen wij niet voor ze doen. We kunnen ze alleen wijzen op waar ze kunnen vinden hoe dat werkt. Samen met — ik leer ook veel nieuwe afkortingen — de VSG, de Vereniging Sport en Gemeenten, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Centraal Beheer Achmea zijn we in gesprek om te kijken of we bestuurdersaansprakelijkheid als standaardmodule kunnen opnemen in de gemeentelijke vrijwilligersverzekering. Nu is die inderdaad — volgens mij zei een van u dat; ik denk mevrouw Van Dijk — optioneel. We kijken of we die er standaard in kunnen zetten, zodat we dat beter kunnen borgen.

De voorzitter:

Een vraag van mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

In de brief stond ook dat er overleg gevoerd gaat worden over het actualiseren van de grenzen, want die verzekeringen zijn al jarenlang niet meer geïndexeerd. Heel veel verenigingen lopen daartegen aan. Ze hebben een accommodatie. Tja, 5 ton is tegenwoordig niks als waarde voor je accommodatie. Daar zou ook naar gekeken worden, als ik het goed heb. Dus mijn vraag is: klopt dat en wanneer horen we er dan meer over?

Staatssecretaris Tielen:

Goede vraag, want dat was namelijk net mijn volgende briefje. Heel goed. Dat nemen we mee in dat gesprek. We kijken of we de grens boven €500.000 kunnen stellen qua bestuursaansprakelijkheid en we kijken naar de hele WBTR, die nogal wat teweeg heeft gebracht, denk ik. Dat kan ik ook uit persoonlijke ervaring zeggen. We kijken of de vrijwilligersverzekering genoeg rekening houdt met de huidige tijd en de huidige eisen die gesteld worden aan sportbestuurders. Dus dat nemen we mee in het gesprek met de Vereniging Sport en Gemeenten, de VNG en Centraal Beheer Achmea. Dan was uw vraag wanneer u daar meer over hoort. Eind dit jaar, dus ik zou zeggen: voor het kerstreces. Ik zie mevrouw Van Dijk knikken.

De **voorzitter**:

U vervolgt.

Staatssecretaris **Tielen**:

Dat mag een toezegging zijn.

De vraag van meneer Mohandis was hoe onafhankelijke clubondersteuning gefinancierd zou kunnen worden, omdat heel veel ondersteuning nu heel versnipperd en dus onoverzichtelijk is. Dat sluit een beetje aan bij wat ik net zei over de verzekeringen, namelijk dat sportbestuurders eigenlijk niet goed weten waar ze moeten zijn. Met het Sportakkoord proberen we dat te bundelen, er overzicht in te creëren en het ook wat efficiënter te maken, zodat het voor verenigingen makkelijker is om terug te vinden welke steun ze waar kunnen krijgen. De afspraken die daarover zijn gemaakt in het Sportakkoord, lopen tot en met 2026, dus nog anderhalf jaar, maar dat betekent niet dat we niet vooruit moeten kijken, dus ik wil ook kijken hoe we de clubondersteuning vanaf 2027 in kunnen regelen, ook vanuit de leerpunten die we nu natuurlijk ophalen.

We zijn ongeveer nu begonnen met een onafhankelijke evaluatie van het Sportakkoord als beleidsinstrument en van de inzet van gemeenten op de verenigingsondersteuning via de brede SPUK-regeling. Ik verwacht dat we daar begin 2026 wat meer over kunnen zeggen, zodat we ook van daaruit een meerjarige strategie voor clubondersteuning van sportverenigingen kunnen vormgeven.

Mevrouw Van Dijk vroeg naar de problemen rondom regeldruk.

De **voorzitter**:

Voordat u verdergaat, is er een interruptie van de heer Mohandis.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Ik dank de staatssecretaris voor het antwoord. We hadden ook gevraagd of we als Kamer eerst een bredere evaluatie krijgen van het Sportakkoord, inclusief de clubondersteuning. Begrijp ik het goed dat het uiteindelijk aan de Kamer is hoe we de clubondersteuning opnieuw gaan inrichten? Wat mij betreft is hoe we het nu doen niet iets wat doorgang gaat hebben na '26. Wat ons betreft kan het ook op een andere manier. Ik zou u graag willen uitnodigen om dat open gesprek te voeren. Ik vond het heel mooi om te zien hoe uw voorganger, naast het draaien van een kantinedienst — daar mocht ik ook bij zijn — met diverse sportverenigingen in gesprek is gegaan om dat in de zomer of na de zomer op te pakken, om ook echt te kijken hoe we het nu doen, hoe het anders zou moeten en hoe we die gerichte ombudsfunctie inrichten. We zien gewoon dat er heel veel noden zijn, zoals ook verwoord is in de motie-Mohandis cum suis. Het gaat erom hoe we verenigingen kunnen stutten. De tweede vraag die daaraan gekoppeld is, gaat over de verdere uitwerking van de strategie voor de sportverenigingen.

Staatssecretaris **Tielen**:

Het korte antwoord zou denk ik zijn: ja. Volgens mij doen we niet aan clubondersteuning omdat we zo graag voor ons zien hoe dat moet. Dat moeten we juist van de club zelf horen. Daarom is die evaluatie belangrijk. Als die evaluatie er is, ga ik die natuurlijk net iets eerder lezen dan u, denk ik. Ik kan me voorstellen dat we als vervolg daarop met elkaar in gesprek gaan om de leerpunten die uit die evaluatie komen, vorm te geven.

Nogmaals, we doen dit niet omdat we vinden dat dit per se moet, maar omdat er behoefte aan is. Dan moet het ook passend en aansluitend zijn. Ik ben dan nog niet met meneer Mohandis een kantinedienst gaan draaien, maar ik herken de regeldruk wel — ik noemde net al de WBTR — als voormalig bestuurslid van de scoutingvereniging. Want is dat een sportvereniging? Gemeenten vinden dat heel ingewikkeld; daar kan ik u ook verhalen over vertellen. Ik herken dus heel veel van wat daar gebeurde. Daar moeten we echt wel iets mee doen, maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan.

Heel veel dingen zijn gewoon wettelijk verplicht, om allerlei heel goede redenen. Er is Europese wetgeving. Daar kun je niet zomaar aan voorbijgaan en je kunt het niet negeren. Desondanks vind ik het wel een opdracht voor ons gezamenlijk, kabinet en Kamer, om te kijken hoe we dat voor elkaar kunnen krijgen. Ik kan dat nu nog niet heel concreet maken. U denkt: wat gaat ze dan doen? Zullen we afspreken dat ik u in het vierde kwartaal — zeg maar: aan het eind van dit jaar — een briefje schrijf over hoe ... "Een briefje": het eerste foutje van dit debat. Laten we afspreken dat ik u in het vierde kwartaal op de hoogte stel van de voortgang van het in kaart brengen van de regeldrukvermindering, zodat we naar aanleiding daarvan eventueel nog nader in gesprek kunnen.

Mevrouw Van Dijk vroeg specifiek naar de meldplicht ten aanzien van vergunningen. Daar ga ik al helemaal niet over. Dat zou ik graag willen, maar daar kan ik niet in treden. Maar als ik toch in gesprek ben met de VNG over sport en bewegen, lijkt het me wel een goed onderwerp om ook op tafel te leggen. Mevrouw Van Dijk gaf een mooi voorbeeld. Het gaat erom dat het niet in elke gemeente opnieuw moet als er meerdere gemeenten bij betrokken zijn. Er kan een gezamenlijkheid in zitten. Bij wijze van spreken zijn kleinere evenementen vergunningvrij, of krijgen terugkerende evenementen een soort van doorlopende, structurele vergunning. Volgens mij zijn de ideeën van mevrouw Van Dijk heel duidelijk, maar ik moet gewoon met de VNG toetsen wat er wel en niet kan, want ik ga daar verder niet over.

De voorzitter:

Een vraag van mevrouw Van Dijk.

Mevrouw Inge van Dijk (CDA):

Goed om dat met de VNG te toetsen. Ik heb nog wel een lijstje, als ze interesse heeft. In de brief staat dat er gekeken wordt naar een vermindering van de regeldruk op tien wettelijke verplichtingen. Dus in principe is er al een keuze gemaakt voor waar naar gekeken gaat worden. Ik kan me heel goed voorstellen dat er gekeken gaat worden naar het openen van een bankrekening. Er loopt natuurlijk al het een en ander als het gaat om wel of niet risicogericht aan de voorkant klanten accepteren. Die tien weten we dus al. Er is al over nagedacht. Daarom verbaast het antwoord me een beetje. Volgens mij zijn we dus al een stukje verder dan wat ik in het antwoord van de staatssecretaris beluister.

Staatssecretaris Tielen:

Ja, maar als je de onderwerpen weet, weet je nog steeds niet precies wat je wel en niet kan. En daar zit volgens mij nu de grote drempel voor mij. Ik weet nog niet precies waar je wel en niet wat hardere actie op kan zetten. Daarom vraag ik nog even tijd.

De voorzitter:

U vervolgt.

Staatssecretaris **Tielen**:

Met sportinfrastructuur. De heer Van Nispen van de SP vroeg hoe het staat met het beter waarborgen van buitenspeelruimte en méér buitenspeelruimte, en van speeltuinen die geschikt zijn voor mensen, vooral kinderen, met een beperking. Daar heb ik net al wat over gezegd. Het SamenSpeelFonds heeft gekeken in hoeverre gemeenten een speeltuin hebben die toegankelijk is voor kinderen met een beperking. Dat geldt voor 186 gemeenten, 55% van alle gemeenten. Ik verwacht dat dat dit jaar nog verder stijgt, dat er nog 30 gemeenten bij komen. Wat ik straks al zei: het zou fijn zijn als in 2030 alle gemeenten een inclusieve speeltuin hebben. Ik denk dat we daarvoor ook op koers liggen.

De SP vroeg ook hoe het staat met de sportaccommodaties. Anderen refereerden daar ook al aan. We gaan het straks nog iets meer hebben over geld, maar ik voel u al komen. Heel veel sportaccommodaties dateren uit de jaren zeventig en tachtig. Dat waren allemaal mooie, nieuwe dingen, maar dan wordt het nu wel tijd voor verduurzaming, of — wat zei u? — vernieuwde toiletpotten. Ik weet niet meer precies wat u zei. Was het "kleedkamers"? Ik weet het niet meer. Hoe gaan we daarmee aan de slag? De KNVB heeft daar al een deltaplan voor gemaakt. Dan denk ik dat het speciaal om met name de voetbalaccommodaties gaat. Dat is natuurlijk een heel groot deel van alle sportaccommodaties. Ook daar vraag ik nog een beetje tijd voor, omdat we in het najaar — volgens mij heeft mijn voorganger dat ook al aangekondigd — komen met een plan voor toekomstbestendige infrastructuur en ruimte voor sport en bewegen.

Ik heb daar best wel ideeën over, maar dat kan ik niet doen zonder nauwe afstemming met onder andere het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en het ministerie van Klimaat en Groene Groei. We kijken onder andere naar een handreiking voor gemeenten om ook daadwerkelijk voldoende ruimte in te zetten en naar het herstarten van de energiecoaches. Ik ben ook in gesprek om te kijken of we iets met innovatieve initiatieven kunnen doen rondom sportaccommodaties, maar dat is allemaal nog niet zover dat ik dat nu helemaal kan duiden. Maar het komt niet heel veel later dan nu.

Er is ook een onderzoek geweest van Urhahn, Platform31 en Urban Dynamics. De SP vroeg wat we doen met het percentage. In dat onderzoek zitten heel veel aanknopingspunten. Daarmee ben ik aan de slag gegaan met mijn collega van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, maar ook met gemeenten, provincies, de Vereniging Sport en Gemeenten, NOC*NSF en het Mulier Instituut. Eigenlijk duidt alles erop dat iedereen wel behoefte heeft aan een soort van richtlijnen. Hoeveel ruimte moet je reserveren voor sport en bewegen, of bewegen en sport, zeker in het gevecht om de ruimte? Want we hebben zo veel doelen in dit qua oppervlakte niet zo heel grote land. We zijn er nog niet over uit of dat met precieze percentages moet of met bepaalde marges. Je moet ook iets zeggen over hoe dichtbij het is. Het is fijn als er een groot sportcomplex is, maar als dat in jouw gemeente heel ver weg is, is dat ook ... Dus er zitten allerlei haken en ogen aan. Uit de meeste gesprekken werd duidelijk dat we niet per se een wettelijke verankering willen. Dat zeggen de anderen. Dat geef ik alvast als winstwaarschuwing. Als we dat plan voor een toekomstbestendige infrastructuur en ruimte voor sport en bewegen op papier hebben, ga ik daarin ook in op de richtlijnen en hoe we daarmee om moeten gaan.

De **voorzitter**:

Een vraag van de heer Jetten.

Staatssecretaris **Tielen**:

Ja, dat dacht ik al.

De heer **Jetten** (D66):

Op deze manier lopen we natuurlijk wel het risico dat alle collega's van de staatssecretaris in het kabinet het voor hun eigen sector wel goed hebben geregeld. De minister van Economische Zaken wil zoveel ruimte voor bedrijventerreinen, de minister van Infra wil zoveel voor infra, en ga zo maar door. Als je niet uitkijkt, zijn groen en ruimte waar ook bewogen kan worden, altijd het kind van de rekening. Juist nu sluit de minister van Volkshuisvesting heel veel deals met gemeenten voor nieuwbouwlocaties. De win-win is nu wel te maken door meteen afspraken vast te leggen over welke voorzieningen we in die nieuwbouwwijken willen hebben. Dus ik zou de staatssecretaris willen vragen of zij bereid is om nogmaals met de minister het gesprek aan te gaan over hoe sport en bewegen bij al die nieuwbouwlocaties meteen goed kunnen worden meegenomen.

Staatssecretaris **Tielen**:

Dat geldt voor nieuwbouwlocaties, maar wat mij betreft is het ook breder. Ook bij inbreiding is natuurlijk een van de grootste risico's dat juist dat deel waar je even kon rondlopen met de hond of wat dan ook, verdwijnt. Ik onderken die behoefte enorm, en ik zie heel goed wat meneer Jetten zegt: als iedereen hard vecht, moet je wel meevechten, anders krijg je het niet. Ik zou willen zeggen: vertrouw erop dat ik die handschoen oppak. Ik hoop dat dat ook daadwerkelijk terug te zien is straks, in de plannen daarover. Maar ik herken het heel goed. Dan gaat het over bewegen en sport, maar groene buitenruimte is natuurlijk van grote waarde voor meer dan alleen bewegen. Daarbij trekken we volgens mij aan hetzelfde touw, om er toch maar weer een sportmetafoor bij te pakken.

De **voorzitter**:

Dat was blokje drie?

Staatssecretaris **Tielen**:

Nee, ik weet het niet zeker, want er zijn een paar overlappende vragen. Ja, dit ging over hetzelfde, een vraag van de heer Mohandis over richtlijnen, normen en kengetallen. Een vraag van de PVV sloot daar ook bij aan. Meneer Blaauw noemde ook de Nota Ruimte. Dat is letterlijk zo'n onderwerp waarbij alle belangen die we aan ruimte hechten, terug zouden moeten komen.

Er is ook gesproken over de 3%-norm. Nogmaals, ik kom erop terug of het echt een vast percentage of een bepaald kader moet zijn. Maar ik herken heel goed wat u wilt. Het is ook handig voor gemeenten om gewoon een soort van handvat te hebben, bij nieuwbouwlocaties maar zeker ook bij inbreiding.

Het CDA had nog een suggestie. Ik denk dat ik zo meteen naar het mapje "geld" ga, als ik het zo zie, want volgens mij gaat dit in elkaar over. Dit gaat ook over geld. Mevrouw Van Dijk zei namelijk: moeten we hierbij niet een revolverend fonds overwegen? Ik vind

het woord wat ingewikkeld, maar over het algemeen vind ik het altijd wel een sympathiek idee en ook een interessant idee om nader uit te werken. Ik wil de mogelijkheden van zo'n fonds in de sport- en beweegsector dus verkennen. Dat neem ik dan mee in het plan voor een toekomstbestendige infrastructuur en ruimte voor sport, omdat ik, als ik nu zeg "ja, dat gaan we zeker doen", nog niet kan overzien of ik dan alle aspecten heb meegenomen. Maar ik heb een positieve grondhouding; laat ik het zo zeggen. Dan ga ik nu eerst naar geld, en dan kom ik straks weer op die andere dingen, de BOSA, de DUMAVA en de SPUK enzovoort, enzovoort.

De voorzitter:

We gaan nu naar blokje zeven.

Staatssecretaris Tielen:

Blokje zeven, ja. U heeft de nummertjes, heel goed. Maar we moeten er straks dus weer een paar terug, want ik ga de volgorde door de war gooien. Ik ga een wisselspeler inzetten.

De heer Mohandis zei: er zijn heel veel uitdagingen voor sportverenigingen; we hebben het bijvoorbeeld over versneld verduurzamen. Hij vroeg: is er eigenlijk wel ambitie? Dat was de vraag, een beetje kort gezegd. Ambitie is sowieso goed, zeker als je het over sport hebt. Mijn voorganger heeft in het najaar van 2024 toegezegd aan de slag te gaan met het plan voor de toekomstbestendige infrastructuur en ruimte. Dat komt dus in het najaar. Daar ben ik ook heel geëngageerd aan, want ik geloof dat het heel belangrijk is dat we daarover wat dingen op papier zetten en met elkaar delen. Er is veel betrokkenheid vanuit de sector. Volgens mij is het ook goed omdat helemaal samen te doen. Maar het is wel een grote opgave en dat vraagt dus tijd. Vandaar dat we daar in het najaar op terugkomen.

Die opgave heeft natuurlijk ook te maken met geld. Zowel de heer Van Nispen als de heer Mohandis zegt: ja, we gaan nu een beetje bezuinigen op de BOSA, terwijl die eigenlijk nodig is; de cijfers laten namelijk zien dat het niet de goede kant opgaat. De BOSA is een hele mooie regeling — dat is door een aantal van u ook al gezegd — omdat die sportverenigingen helpt om te investeren in accommodaties. Maar ja, je kunt het geld helaas maar één keer reserveren en uitgeven, dus we hebben daar inderdaad, met pijn in het hart, iets af moeten halen, om te voorkomen dat het gevolgen heeft voor andere prioriteiten, die ook in mijn domein liggen. Denk bijvoorbeeld aan vaccinaties en bevolkingsonderzoeken, die we ook enigszins op peil willen houden. Daarom hebben we geregeld dat de DUMAVA ook in beeld kan zijn voor investeringen in verduurzaming. Dat is dus de manier waarop we hebben geprobeerd dit enigszins op te lossen.

Daarnaast is er natuurlijk ook nog jaarlijks ongeveer 180 miljoen via de SPUK Sport beschikbaar. Dat is ook beschikbaar voor dit soort doelen. Daar hebben we het eigenlijk nauwelijks over gehad, maar het lijkt mij niet zo gek om dat ook nog even te noemen, omdat dat voor dezelfde doelstellingen beschikbaar is en daar ook voor apart is gezet.

De PVV vroeg: "Leuk, maar hoe gaat u ervoor zorgen dat de subsidie efficiënter kan worden ingezet, bijvoorbeeld voor sportverenigingen die het het hardst nodig hebben? Kunt u daarover in gesprek gaan met de minister van Volkshuisvesting?" De regeling gaat inderdaad uit van het ministerie van Volkshuisvesting en is bedoeld voor maatschappelijk vastgoed in den brede. Dat moet ik erbij zeggen. Ze geldt dus ook voor

scholen en dit jaar dus ook voor sportverenigingen. Daar zitten geen uitsluitingen in. Maatschappelijk vastgoed is daarvoor in het oog. Dat zijn afwegingen die VRO maakt, maar we hebben geprobeerd om, vanuit onze sportideeën, die regelingen zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten. Ik ga natuurlijk in de gaten houden of het dan ook werkt. De regeling wordt elk jaar opnieuw opengesteld. Het is dus aan Volkshuisvesting om hiervoor in een volgende ronde invulling te geven aan prioriteiten of dat soort dingen.

De voorzitter:

Er is een vraag van mevrouw Van Dijk.

Mevrouw Inge van Dijk (CDA):

Toch nog even over de DUMAVA. Het is echt een doekje voor het bloeden. Ik ben gewend dat we hier in de Kamer praten over kosten, maar de kosten die we aan het opsparen zijn door niks te doen, zal ik maar zeggen, zijn natuurlijk vele malen groter, want als onderhoud eenmaal achterstallig wordt, wordt het steeds duurder om überhaupt het been bij te trekken, los van alle nevenschade, zoals verenigingen die uiteindelijk omvallen of afgekeurde sportaccommodaties. Nou ja, ik kan de lijst wel heel lang maken. Mijn vraag is eigenlijk de volgende. We weten met z'n allen dat dit op termijn veel meer geld gaat kosten als we ooit besluiten dat we de basisinfrastructuur op orde willen hebben, en toch laten we met elkaar toe dat er nu een enorme achteruitgang in kwaliteit plaatsvindt. Die redenering is voor mij gewoon heel lastig.

Staatssecretaris Tielen:

Ik kan dat onbegrip denk ik ook niet helemaal wegnemen, want het is natuurlijk heel vaak zo: als je ergens geld voor hebt en het wordt iets minder, dan is het iets minder, wetende dat het er is. Tegelijkertijd hebben we met de DUMAVA, de Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed, echt geprobeerd om in ieder geval verduurzaming mogelijk te blijven maken. Daarin is ook geld beschikbaar voor de sportaccommodaties. De BOSA is dus een hele mooie regeling, en dat zien we ook aan het aantal aanvragen, maar daarnaast hebben we de DUMAVA en de SPUK's, die ook gewoon voor sportinfrastructuur beschikbaar zijn.

De voorzitter:

Er is een vraag van de heer Jetten.

De heer Jetten (D66):

We moeten nu toch ook even niet te flauw doen. "We hebben er wat af moeten halen" en "het is ietsje minder": twee derde van het budget is eraf, terwijl het al veel te weinig was. Ik snap dat de staatssecretaris denkt: ik zit hier namens het kabinet en moet dus met één mond te praten. Maar laten we wel wezen: de coalitiepartijen hebben dit compleet kapotbezuinigd. Het helpt ook als de staatssecretaris het dan niet mooier gaat proberen te verkopen aan iedereen in het land, want daar trapt niemand in. Het is gewoon veel te weinig geld voor de enorme ambities van die die sportaccommodaties. Volgens mij moeten we vooral kijken hoe we het wél met elkaar zouden kunnen oplossen. Ik ben benieuwd of de staatssecretaris daarover kan meedenken met de Kamer.

Stel dat wij met alle partijen die er welwillend in zitten, de komende weken toch weer amendementen gaan indienen om dat geld voor u te regelen. Dat zal niet vanuit uw eigen begroting kunnen, want die is daar veel te klein voor. Dus wat heeft het kabinet

liever? Dat we het dekken via een verhoging van de alcoholaccijns of de suikertaks of de tabaksaccijns, zodat we miljoenen voor de sport kunnen vrijmaken? Of ziet de staatssecretaris mogelijkheden om met de ministers van VWS, VRO en KGG te bekijken of we de ziekenhuizen ergens anders kunnen onderbrengen? Want alles en iedereen moet straks bij de DUMAVA terecht. Dat gaat gewoon niet; dat knelt aan alle kanten. We zouden er dus ook voor kunnen kiezen om de zorginstellingen op een andere manier via het Klimaatfonds te financieren, zodat de DUMAVA echt voor de sport beschikbaar komt en niet wordt gekannibaliseerd. Wij willen het dus graag voor u oplossen, maar ik hoor ook graag wat het kabinet dan als de meest kansrijke route beschouwt.

Staatssecretaris **Tielen**:

Samen oplossen is altijd mooi. De heer Jetten begon echter met te zeggen: dan gaan we de accijnzen verhogen, want dan hebben we dat geld. Maar meneer Jetten weet net zo goed als ik dat we dat anders hebben afgesproken in de begrotingsregels. Dat gaat dus niet zomaar. Meneer Jetten zegt terecht: maak het nou niet kleiner of mooier. Ik zal de verkleinwoordjes achterwege laten; daar heeft meneer Jetten gelijk in. Maar uiteindelijk gaat alles in de politiek om keuzes maken. Er zijn heel veel opgaven, ook binnen het VWS-domein in z'n totaliteit, waar geld voor is of geld voor beschikbaar zou moeten zijn, of waar liever nog meer geld voor beschikbaar zou moeten zijn.

Ik zie niet zo snel voor de hand liggende oplossingen, wat niet betekent dat we moeten ophouden met zoeken. Tegelijkertijd wil ik ook geen valse verwachtingen wekken. De regeling voor duurzaam maatschappelijk vastgoed, de DUMAVA-regeling, zorgt wel voor extra geld. Geregeld is dat dat ook voor de sportaccommodaties beschikbaar wordt gesteld. Ik wil even niet treden in al dat andere maatschappelijke vastgoed, waar ook echt grote verduurzamingsvraagstukken liggen. Ik snap dat dit geen bevredigend antwoord is voor meneer Jetten, maar heel veel mooier kan ik het nu niet maken, tenzij u met een fantastische dekking komt. Ik wil sowieso naar elke dekking kijken, maar wel vanuit de begrotingsregels die meneer Jetten misschien nog wel beter kent dan ik. Daar kunnen we altijd naar kijken. Sport is een belangrijke zaak, maar een aantal andere zaken vind ik ook belangrijk, zoals — ik noemde ze net al — bevolkingsonderzoeken, vaccinaties enzovoort, enzovoort.

De **voorzitter**:

Een vervolgvraag van de heer Jetten.

De heer **Jetten** (D66):

Ik wil vooral voorkomen dat we in een soort catch-22 terechtkomen. Mevrouw Van Dijk, de heer Mohandis en ik dienen straks misschien een nieuw voorstel in, dat gedekt is via inkomsten of financiële keuzes elders, want dan leveren we gewoon een nette begroting af, maar wel met meer geld voor sport. Maar als de staatssecretaris dan alles gaat ontraden omdat het "een andere begroting is" of wat dan ook, dan gaan deze twee Kamerleden van de nog bestaande coalitie zeggen: de staatssecretaris steunt de dekking niet. Dan hebben we allemaal een mooi rondje gedraaid in het commissiedebat en blijft de eindstand nul extra euro's voor de sport.

Ik zou de staatssecretaris dus het volgende willen vragen. Ik kan allerlei dekkingen bedenken buiten het VWS-domein. We gaan wederom proberen of we ergens anders miljoenen vandaan kunnen slepen. Maar zijn er ook binnen de begroting van VWS nog mogelijkheden voor de minister en staatssecretaris gezamenlijk om zaken anders te

organiseren, bijvoorbeeld door voor de zorginstellingen echt een andere aanpak te kiezen dan voor de sport? Want door het nu in één regeling op een hoop te vegen, weten we één ding zeker: de sportverenigingen gaan waarschijnlijk allemaal aan het kortste eind trekken. Dat zou ik enorm zonde vinden. Maar als de staatssecretaris nu zegt "mijn minister gaat daar absoluut niet aan meewerken", met een heel groot hek rondom de zorginstellingen, dan zullen we beter ons best moeten doen om het buiten uw begroting te vinden.

Staatssecretaris Tielen:

Ik ben heel vechtlustig, maar ik denk dat ik nu al kan zeggen dat ik niet het gevecht aanga om het uit andere domeinen weg te halen. Dat ga ik echt niet voor elkaar krijgen. Daar kan ik dus niet in meegaan. Aangaande de DUMAVA-regeling zelf en al het maatschappelijk vastgoed moet ik heel eerlijk zeggen dat ik er geen overzicht van heb welk type vastgoed nu de meeste aanvragen heeft gekregen en waarvoor enzovoort. Stel dat je de zorginstellingen eruit haalt, waar verduurzaming ook van groot belang is, dan moet dat ook weer op een andere manier gefinancierd worden. Dus de taart wordt niet vanzelf groter. Het blijft een kwestie van verdelen. Ik denk dat dat echt een lastig vraagstuk is, wat natuurlijk ook inherent is aan ons vak, zowel het uwe als het mijne. Zowel de Kamer als ik moeten keuzes maken daarin. Nogmaals, sportaccommodaties zijn superbelangrijk, maar een heleboel andere dingen zijn ook superbelangrijk. Met die DUMAVA-regeling hebben we juist geprobeerd om in ieder geval de mogelijkheid te houden voor sportaccommodaties om te verduurzamen en om daarmee ook de kwaliteit naar deze tijd te brengen.

De voorzitter:

Eerst een vraag van mevrouw Van Dijk en daarna de heer Mohandis.

Mevrouw Inge van Dijk (CDA):

De staatssecretaris heeft helemaal gelijk: alles draait om keuzes maken. Maar ik begrijp niet zo goed dat als je als kabinet voor ambitieuze doelstellingen kiest, Nederland in beweging wilt krijgen en iets aan bewegingsarmoede wilt doen, je daar niet in wilt investeren. Oftewel, je zegt tegen die Nederlander: kom van de bank af en als u dat niet doet, dan ligt het toch echt aan u en niet aan ons. Ik vind dat dat elkaar bijt. Of je kiest voor minder ambitie, omdat je niet investeert, of je kiest voor die hoge ambitie en zegt: we gaan investeren, want dit willen we en we gaan ervoor.

Staatssecretaris Tielen:

Dat vind ik niet helemaal eerlijk, want het is niet zo dat mensen alleen maar van de bank komen als hun sportkantine vernieuwd is, om het maar even flauw te zeggen. De ambitie om mensen aan het bewegen te krijgen, is belangrijk. Dat heb ik ook in mijn inleiding gezegd. Die ambitie delen we allemaal. Daar zijn meerdere dingen voor nodig. Meneer Jetten had het vooral over nieuwbouwwijken, maar eigenlijk moet alle ruimte in Nederland aantrekkelijk genoeg zijn om naar buiten te gaan, buiten te spelen enzovoort. Sportaccommodaties en sportverenigingen spelen daar een belangrijke rol in, maar niet de enige. Dus ik snap wat mevrouw Van Dijk zegt, maar het is niet helemaal aan elkaar gelinkt. Nogmaals, er liggen heel veel keuzes voor rondom gezondheid en gezond opgroeien en ik kan elke euro maar één keer uitgeven.

De voorzitter:

Mevrouw Van Dijk met haar laatste interruptie. Kort graag.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

Nee, ik snap het, maar ik wil gewoon graag het eerlijke debat voeren. En als de staatssecretaris het gevoel heeft dat ik niet eerlijk ben, dan vind ik dat vervelend om te horen. Maar ze heeft het bijvoorbeeld ook over ruimte. Met alleen ruimte heb je nog geen actieve sportomgeving. Je zult moeten investeren om die ruimte vervolgens in te richten met wandelpaden, fietspaden, rawassieveldjes enzovoort. Voor mij hoeven het geen gelikte speeltuinen te zijn. Zorg dat kinderen op zandbulten kunnen klimmen. Maar dat betekent wel iets, ook financieel. Dat is eigenlijk het punt dat ik wil maken.

Staatssecretaris **Tielen**:

Eens. Ik wilde mevrouw Van Dijk niet toedichten dat ze niet eerlijk is. Zo moeten we het ook niet doen. Nogmaals, we hebben allemaal dezelfde ambitie en de vraag is hoe je de middelen daarvoor regelt. Hoe regel je ruimtes in parken enzovoort, zodat kinderen en volwassen mensen, op hun manier, buiten kunnen spelen. Daar ga ik in die brief in het najaar nader op in. Daarbij vecht en strijd ik ook voor alle andere belangen die we op die vierkante meters hebben. Alleen financieel kan ik daar nu geen toezeggingen op doen en heb ik ook niet heel veel speelruimte, om die metafoor ook maar weer te gebruiken.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Zelf begon ik mijn inbreng met die enorme ambities, maar ook andere collega's refereerden eraan. Met de voorganger van deze staatssecretaris hadden we er felle debatten over. We kunnen wel hele hoge ambities hebben, maar als het geld niet wordt geleverd om die ambities te halen en we zelfs zien dat sommige cijfers achteruitkachelen, dan hebben we wel een probleem met elkaar. Dan moeten we minder beloven, zodat de ambitie realistisch is, of we zullen het anders moeten inrichten.

Ik heb toch een vraag over de discussie over DUMAVA of BOSA. Die hebben we eind vorig jaar uitgebreid gevoerd. We hebben nu gewoon weinig inzicht in wie er allemaal aankloppen bij de DUMAVA. Het is natuurlijk een enorme bult aan allerlei maatschappelijke organisaties die nu aankloppen voor geld; het zijn er nogal wat. Maar we weten gewoon niet ... Mijn beeld is dat de sportsector en specifiek sportverenigingen slechter af zijn met de DUMAVA, omdat ze eigenlijk naar een regeling gebonjourd worden waarvoor ook anderen in de wachtrij stonden.

De grote vraag voor deze staatssecretaris is tweeledig. Is zij bereid om met haar collega's van Klimaat en Groene Groei en BZK heel gericht te bekijken hoe die systematiek werkt en hoe het Klimaatfonds werkt, met daarbinnen ook de hekjes voor maatschappelijk vastgoed? Is ze bereid om heel gericht te kijken of de taartpunt voor de sportsector wel groot genoeg is en of die verschuiving wel klopt? Het beeld dat uw voorganger hier heeft neergezet, namelijk dat de DUMAVA een verbetering zou zijn, zien wij niet. De vraag is dus: het gaat niet alleen om geld, dus bent u echt bereid om te willen weten hoe het zit, en bent u ook bereid om uw collega's te overtuigen dat het anders kan?

Staatssecretaris **Tielen**:

Willen weten hoe het zit, zit zeg maar in mijn aard, dus dat wil ik zeker. In september krijgen we als het goed is beter inzicht in wat er rondom DUMAVA wel en niet door wie is aangevraagd. Dan weten we dus ook iets beter hoe het zit. Dat geeft ons dus iets meer slagkracht daarop. Dat is één. Twee. Er is ook nog die 180 miljoen SPUK — ik

vind dat een hele specifieke uitkering — voor gemeentelijke sportaccommodaties. Die is er echt voor gemeentelijke sportaccommodaties. Ook daarin zit elk jaar geld om te zorgen dat accommodaties op orde blijven en verduurzamen. Dat hebben we bewust buiten het overbrengen naar het algemene fonds gelaten, om ervoor te zorgen dat het daarvoor bestemd blijft. Dus nogmaals, ik herken de behoefte.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter, dit is geen interruptie, maar gewoon even een vraag om het scherp te krijgen. Krijgen we dan een soort algemene brief met, zoals ik het even noem, de stand van zaken rond BOSA en DUMAVA, het liefst voor de Algemene Beschouwingen, als dat kan?

Staatssecretaris **Tielen**:

Die tijdspanne snap ik heel goed, maar ik weet niet of ik dat kan beloven. Maar ik zeg zo'n brief zeker toe. Dan proberen we die zo snel als mogelijk rondom de daartoe relevante debatten in deze Kamer te krijgen.

De **voorzitter**:

U vervolgt. Volgens mij zijn we in blokje zeven. Is dat correct?

Staatssecretaris **Tielen**:

Ik heb in een vorig leven heel veel discussie gehad met een collega over "in september", "eind september" of "1 september". Dat klinkt hetzelfde, maar het is iets heel anders. Maar we doen ons best.

De VVD vroeg ook naar het inzichtelijk maken van de DUMAVA, als ik het goed heb begrepen, dus die hoort daar dan bij.

De VVD vroeg ook of er een percentage is te noemen dat goedgekeurd was in BOSA en doorgeschoven kan worden naar de DUMAVA. Dat zijn natuurlijk wel echt twee verschillende regelingen en die hebben ook twee verschillende uitvoeringsorganisaties, dus dat kan niet zomaar. Bovendien zitten de goedgekeurde BOSA-aanvragen als het goed is al in de BOSA-regeling. Dat is dus niet mogelijk. Maar misschien heb ik het verkeerd begrepen van mevrouw Richardson.

Mevrouw **Richardson** (VVD):

Ik denk dat u het helemaal goed heeft begrepen. Mijn verzoek is wel om het toch even na te vragen. Ik weet dat het niet gebruikelijk is, maar omdat de ene regeling een lopende regeling is die jaarlijks opnieuw weer ingesteld wordt en specifiek de sportverenigingen er pas 2 juni gebruik van konden maken, pas nadat de regeling BOSA al vol zat, vind ik het toch nog wel wat waard om deze vraag te stellen voor het jaar 2025.

Staatssecretaris **Tielen**:

Dat kunnen we uiteraard gewoon uitzoeken. Dan schrijven we daar een brief over, dus dat is een toezegging. Verder wou ik nog zeggen dat ik best wel goed begrijp wat ook meneer Mohandis zei over de DUMAVA-regeling. Dan komen we weer terug bij de vrijwilligers, bij de vrijwillige sportbesturen, die dan vergunningen, regelingen en weet ik veel wat allemaal moeten aanvragen, wat ze allemaal ook maar in hun vrije avonden doen. Ik herken het dus heel goed, maar laten we kijken hoe het staat met die

aanvragen van de DUMAVA. Ik kan hier toezeggen dat het voor Prinsjesdag gaat lukken. Dat is dan weer de blijde boodschap van dit moment, met dank aan met name de ondersteuning.

De voorzitter:
Staat genoteerd.

Staatssecretaris Tielen:
Dat was wel het einde van dit mapje, voorzitter.

De voorzitter:
Heel mooi. Dan bent u volgens mij bij mapje vier, sociale veiligheid.

Staatssecretaris Tielen:
Sociale veiligheid en eerlijke sport. Meneer Mohandis zei: er zou een centrum voor integere sport in Nederland komen; ik ben het getreuzel zat. Ja, dat mag. Maar we treuzelen niet. Tenminste, "treuzelen" is altijd een beetje meestribbelen, dat je weet wat je moet doen, maar dat niet wilt, maar dat is het niet. We willen heel graag, zeker ook omdat het volgens mij een breed gedeelde wens van de Kamer is, maar het is wel ingewikkeld, omdat het natuurlijk over onder andere gevoelige persoonsgegevens gaat, wat echt zorgvuldig geregeld moet worden met wet- en regelgeving.

Het is niet controversieel, dus dat is op zichzelf plezierig, want dan gaan wij er wel gewoon mee door. Omdat we wel demissionair zijn als kabinet, zijn er wat andere regels voor het in proces brengen van wetsvoorstellen. Bij een demissionair kabinet moeten de wetsvoorstellen al voor de internetconsultatie de ministerraad in. Maar goed, dat ga ik dus gewoon doen. Ergens in de komende tijd gaat u daar dus wel wat over terugzien, maar nogmaals, volgens mij willen we dit allebei heel graag — met "allebei" bedoel ik Kamer en kabinet — en zijn de regels rondom wetgeving vooral wat ingewikkeld.

De PVV vroeg naar antisemitisme en incidenten. Antisemitisme willen we niet tolereren, net zoals alle vormen van discriminatie en racisme enzovoort. Maar binnen de sport vindt het helaas wel plaats, vooral in het voetbal. Dat is gewoon een hardnekkig probleem. Daar hebben we aandacht voor, en wij niet alleen, maar ook de KNVB en de sportbonden. Volgens mij refereerde onder andere mevrouw Richardson al aan het programma Ons Voetbal Is Van Iedereen en het programma Onze Club Is Van Iedereen. Daar hebben we ook middelen voor beschikbaar, om campagnes en instrumenten neer te zetten. Daarnaast is er natuurlijk onder andere een bredere strategie om antisemitisme te bestrijden, waarbij we ook inzetten op voorlichting over antisemitisme binnen sportverenigingen om dat met passie te bestrijden.

De PVV vroeg ook naar de veiligheid van vrouwen als het gaat over transvrouwen. De vraag was wat we gaan doen om ervoor te zorgen de vrouwensport veilig blijft voor vrouwen, waarbij het natuurlijk om veel meer gaat dan alleen maar zich als trans identificerende personen, transgenders. Ik vind het heel erg belangrijk dat sport veilig, eerlijk en inclusief is voor iedereen, en dus ook voor meisjes en vrouwen. Voor meisjes en vrouwen is de ambitie inderdaad nog net wat groter dan die voor mannen, omdat meisjes en vrouwen over het algemeen gewoon een groter onveiligheidsgevoel hebben.

NOC*NSF heeft daar beleid voor. Dat ondersteunen we met richtlijnen voor inclusief en

veilig sportbeleid. De sportbonden zelf zijn ook aan de slag met een handleiding, waarin ook adviezen staan over hoe om te gaan met specifiek gender- en seksediverse personen, voor een inclusieve en veilige sportomgeving, met specifieke uitdagingen in verschillende sporten voor specifieke groepen. Internationaal gebeurt er ook van alles. De sportbonden zijn daarover dus ook internationaal met elkaar in contact. Ik denk dat het daar ook primair hoort de liggen.

De voorzitter:

Een vraag van meneer Jetten.

De heer Jetten (D66):

Het is heel goed dat dit bij de sportbonden ligt en dat de politiek zich hier niet al te veel mee bemoeit. Ik denk dat sportbonden in Nederland, net als in veel andere landen, hierin heel zorgvuldige keuzes maken om tot inclusieve en veilige sport te komen voor iedereen. Ik had eigenlijk niet verwacht dat de staatssecretaris zo uitgebreid en serieus zou ingaan op zo'n bizarre vraag, die vanuit de commissie werd gesteld. Ik zou de staatssecretaris toch ook willen vragen om heel ferm afstand te nemen van de suggestie die in de eerste termijn is gewekt, namelijk dat er in Nederland sprake is van grote onveiligheid voor meisjes en vrouwen in de sport door transpersonen. Dat is namelijk echt de allergrootste bullshit, die uit een of andere Facebookgroep uit Amerika wordt gehaald. Ik wil echt voorkomen dat mensen na dit commissiedebat in Nederland denken dat hier in Nederland sprake is van fundamentele onveiligheid door transpersonen. Het zou echt helpen als de staatssecretaris vanuit haar verantwoordelijkheid ferm afstand neemt van de suggestie die hier door de PVV is gedaan.

Staatssecretaris Tielen:

Volgens mij heb ik dat gedaan. Nogmaals, veiligheid van meisjes en vrouwen in de sport gaat over heel andere dingen en over veel meer dingen. Dat wil ik hierbij best bevestigen. De andere opmerking van de heer Jetten betrof het gegeven dat ik als staatssecretaris inga op vragen. Volgens mij is dat hoe wij het debat voeren, dus ... Nou ja, punt.

De voorzitter:

Er is een vraag van de heer Blaauw.

De heer Blaauw (PVV):

Ik kan natuurlijk niet iemand die interrompeert interrumperen. Daarom wachtte ik even op het antwoord van de staatssecretaris. Maar ik wil er toch even op ingaan. Als de heer Jetten een paar weken geleden aanwezig was geweest bij de petitieaanbieding door vrouwen ... In een ander debat werd gesuggereerd dat het van extreemrechtse mannen zou komen, maar het zijn vrouwen die zich hier zorgen over maken. Er wordt niet voor niets moeite gedaan om het in kaart te brengen en een petitie aan te bieden. Een Nederlandse rugbyspeelster zit een halfjaar thuis met een kapotte knie omdat het blijkbaar nodig was om iemand mee te laten doen die de mannelijke puberleeftijd heeft meegemaakt. Het wordt een beetje geframed alsof het een soort antitransagenda is, maar dát is pas bullshit. Het gaat hier om iets anders. Zo lang mogen vrouwen nog niet sporten. Zo lang hebben ze nog geen toegang tot sport. Waarom gooien we de emancipatie terug? Ik verwacht van een partij als ... Ik verwacht van de staatssecretaris juist op de andere manier een stellig antwoord, maar dat verwacht ik al helemaal van een partij die veel lippendienst bewijst aan de emancipatie. Om dan toch in sporttermen

te blijven: geen woorden, maar daden; kom daar eens voor op!

Staatssecretaris **Tielen**:

Ik ga gewoon verder met de andere onderwerpen die nog in dit blokje — belangrijk genoeg! — van een sociaal veilige en eerlijke sport zitten. We hadden het net al even over Ons Voetbal Is Voor Iedereen en Onze Club Is Van Iedereen. We zien dat dat redelijk goed loopt, maar de VVD vond dat er nog te weinig campagnepakketten worden afgenomen. Aan het einde van het afgelopen jaar waren er 500 pakketten afgenomen. We denken dat in dit jaar ongeveer een kwart van de voetbalclubs meedoet met het "Ons Voetbal Is Voor Iedereen"-programma. We zijn dus goed op weg, maar ik herken wel wat de VVD, denk ik, wil zeggen, namelijk dat dit echt wel breder en meer mag, omdat voetbal over het algemeen toch een sport is waarbij wat sneller discriminatie en antisemitisme aan de orde komen, zoals ik al zei. Dat willen we gewoon niet. Het is belangrijk dat iedereen zich thuis voelt binnen de sport die hij beoefent. Ik ben het dus eens met de ambities. We zullen er nog wat steviger achteraan zitten.

Mevrouw **Richardson** (VVD):

Fijn dat de staatssecretaris daar stevig achteraan wil zitten. Naast de voetbalverenigingen zou ik ook heel expliciet de andere verenigingen willen meenemen. Het gaat dus om alle verenigingen.

Staatssecretaris **Tielen**:

Ja. Die afkorting hebben we ook: OCIVI, Onze Club Is Van Iedereen. Goed punt van mevrouw Richardson, want het geldt ook voor alle andere sporten. Het moet gewoon leuk zijn om te sporten; daar begonnen we mee. Dat betekent dat je met andere mensen leuk in beweging bent en dan moet je je daar thuis voelen en veilig voelen.

D66, meneer Jetten, vroeg naar de danswereld. Ik had zelf trouwens bedacht: kinderen moeten meer buitenspelen en volwassenen moeten meer dansen. Dat leek me op zich wel goed. Maar er zijn wel veiligheidsproblemen geweest en die zijn er nog. Meneer Jetten maakt zich zorgen omdat het geld op is. Kunnen we toch mogelijkheden beschikbaar houden voor die sector? We hebben een projectsubsidie van 4,7 miljoen voor vijf jaar verleend, waarin ook dansen een plek heeft. Die loopt nog tot en met eind 2026, dus nog anderhalf jaar. Kwartiermaker daarvoor is de Alliantie Dans Veilig. Deze geeft momenteel uitvoering aan de aanbevelingen die gedaan zijn in het onderzoek met de titel Schaduw dansen. Er komt een Opvolgingscommissie Dansen, die nog dit jaar een eindadvies zal formuleren daarover. Voor de opvolging van dat advies is dus nog geld beschikbaar. Het is nog niet op, om het zo maar te zeggen. Ik verwijs ook naar het integriteitscentrum, waar we het net al over hadden. Het proces loopt dus nog steeds, maar heeft ook hier, als het goed is, een positieve verhouding mee om het te verbeteren.

Voorzitter. Ik zou graag doorgaan naar het volgende mapje.

De **voorzitter**:

Dat is heel goed. Volgens mij is dat blokje vijf, over kansengelijkheid.

Staatssecretaris **Tielen**:

Ja. Dan hebben we het onder andere over mensen met een beperking en mensen met een lager inkomen, en over de zorg rondom sport. De fractie van de SP, de heer Van

Nispen, zei dat de cijfers over bewegen bij deze groepen niet alleen maar vooruitgaan. Hoe gaan we dat ombuigen? Ik hoef niet te benadrukken hoe belangrijk het is om te bewegen, zeker voor mensen met een beperking en mensen met een laag inkomen. In het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur zijn er subsidies. Daar zijn extra middelen bij gekomen; we hebben er 0,5 miljoen euro bij gedaan. Ook de Beweegalliantie heeft extra middelen gekregen om juist in de twintig achterstandswijken van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid, waar ik in het begin van het debat al aan refereerde, in ieder geval tot en met dit jaar en met een doorloop naar volgend jaar te bekijken hoe we de sport- en beweegbehoefte verder in kunnen vullen.

Ook zijn we bezig met onderzoek naar een sportpas. Daar is al heel veel over gezegd, maar de bedoeling van een sportpas is om zonder stigma en met aandacht voor gerichte groepen van mensen die het nodig hebben te kijken hoe we sporten kunnen stimuleren ondanks de belemmeringen die mensen ervaren. Voor mensen met een beperking zijn we dit jaar samen met ervaringsdeskundigen begonnen met de strategie Sporten voor mensen met een handicap is vanzelfsprekend in 2030. Dit is de titel van de strategie, maar natuurlijk meteen ook een doel ervan. Ook hierover kunt u meer verwachten.

De heer Van Nispen vroeg naar het vervoer van mensen met een handicap van en naar sport. Nu al kunnen sporters met een handicap met de sportvervoersvoorziening reizen naar trainingen en wedstrijden door het hele land. Het streven is om eind volgend jaar, dus eind 2026, te kijken hoe we die sportvervoersvoorziening terecht kunnen laten komen in het landelijke Valysvervoer. Vooralsnog zullen daar geen wijzigingen in plaatsvinden, maar we zijn dus bezig om het goed te regelen.

De heer Van Nispen vroeg ook naar het Uniek Sporten Centraal Loket, waarmee sporthulpmiddelen voor mensen met een beperking beschikbaar zijn. We zijn hier in 2022 mee gestart, met financiële ondersteuning. Er zijn al ruim 1.000 mensen met een handicap die daar een sporthulpmiddel hebben kunnen ontvangen en die daardoor dus kunnen sporten en bewegen. Het loket werkt nu samen met de gemeenten om te kijken hoe dit structureel een samenwerking kan hebben. De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft een modelbeleid omarmd voor sporthulpmiddelen, zodat gemeenten eenduidiger kunnen werken aan de verstrekking van deze hulpmiddelen. Gemeenten kunnen dan voor advies terecht bij het Uniek Sporten Centraal Loket en sporters kunnen dan met alle hulvragen terecht bij het Uniek Sporten Centraal Loket. In het najaar gaan we een pilot starten. Daar is 0,75 miljoen structureel voor vrijgemaakt.

Dan het onderzoek naar de sportpas. We zijn nu bezig met een behoefteanalyse onder jongeren. Ik zou graag in het najaar kijken of we pilots kunnen doen met een vorm van een sportpas in een aantal gemeenten. Enkele leden van uw Kamer hebben daar al aan gerefereerd in hun inbreng. Ik ben nu in gesprek met de VNG over wat die pilots moeten betekenen en opleveren. We zullen het dan meteen ook hebben over de toepassing ervan in een nationaal programma leefbare en veilige wijken. Ook proberen we ervaring op te doen met vergelijkbare trajecten. Er zijn een aantal landen die een landelijke sportpas hebben. In Nederland hebben we natuurlijk de cultuurpas, de CJP-pas, bibliotheektoegang enzovoort; volgens mij refereerde de heer Mohandis er al aan. Er zijn dus echt wel leerpunten op te halen bij andere, vergelijkbare domeinen. Naar aanleiding van de pilot willen we volgend jaar kijken wat de kosten van zo'n pas zouden zijn en wat die kan opleveren, want het is leuk om iets te introduceren, maar het

uiteindelijke doel is natuurlijk met name ervoor te zorgen dat iedereen kan sporten.

De voorzitter:

Voordat u verdergaat, is er een vraag van mevrouw Saris.

Mevrouw **Saris** (NSC):

Mevrouw Tielen, de staatssecretaris, ging met een enorme snelheid door haar mapjes heen, maar ik bleef nog even steken bij het Uniek Sporten Centraal Loket. U geeft terecht aan dat er voortvarend wordt gewerkt en dat er middelen voor ter beschikking zijn gesteld. Dat vind ik hartstikke mooi om te horen. Maar er is ook behoefte aan een soort overbruggingsfunctie, zodat we echt goed van start kunnen gaan. Daar heeft het nationaal fonds gehandicapten ons een brief over gestuurd. Ik denk dat het echt in lijn is met de wens van de Kamer om daarnaar te kijken. Zou de staatssecretaris nog in kunnen gaan op de vraag die voorligt en ook op de relatie met het amendement dat hedenmiddag door mij en de heer Mohandis is ingediend? Ik kan mij voorstellen dat u dat amendement nog niet heeft gezien, maar ik zou graag van u willen horen hoe u naar dat voorstel kijkt en of u het eens bent met de fractie van Nieuw Sociaal Contract dat je moet investeren om er daarna de vruchten van te plukken.

Staatssecretaris Tielen:

Een amendement is nooit zo geschikt voor een commissiedebat. Het zal morgen wel in de Kamer behandeld worden. Ik heb er dus inderdaad nog niet op kunnen kauwen. Ik kom er morgen graag op terug. Ik heb bijna een vraag terug aan mevrouw Saris, maar ik weet dat het zo niet werkt. Het loopt nu al. Het werkt. Mensen lopen en bewegen er ook mee, bij wijze van spreken. Wat we nu vooral aan het doen zijn, is bekijken hoe gemeenten en Uniek Sporten Centraal Loket meer kunnen samenwerken daarin. Mevrouw Saris wil daar overbrugging voor, maar in weet niet wat er concreet nodig is. Heel eerlijk gezegd zou ik het namelijk ook zonde vinden om het aan overheadachtige kosten te besteden terwijl dit geld juist bedoeld is voor sporthulpmiddelen en het uitdragen daarvan.

Mevrouw **Saris** (NSC):

Vooraf dat laatste. Ik denk dat er echt een goed structuur is neergezet en dat dit echt nodig is om dat vangnet voor die hulpmiddelen te realiseren. Ik zou het dus heel fijn vinden als de staatssecretaris met welwillendheid naar het amendement en de dekking kijkt, in het belang van de mensen met een beperking die sporten, want preventie is hier aan de orde. De kost gaat echt voor de baat uit; mensen met een beperking laten sporten, levert je gewoon €4,50 op per geïnvesteerde euro. Dit is dus een echt heel warm pleidooi van de fractie van Nieuw Sociaal Contract en de heer Mohandis om morgen met welwillendheid naar het amendement te kijken.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik hoorde geen vragen.

Staatssecretaris Tielen:

Ik ook niet, maar wel een oproep.

De voorzitter:

Zeker een oproep. En eigenlijk bijna een soort tweede termijn.

Staatssecretaris **Tielen**:

In de tweede termijn kan ik kijken of ik iets specifieker kan ingaan op het doel van het geld dat mevrouw Saris benoemt. Ik kijk even. Iets anders wat mij triggerde betreft kinderen en sporthulpmiddelen, die niet altijd meegroeien met het lichaam. Ik kom hier in tweede termijn op terug. Ik zie een duim, dus voor nu volstaat dit. Hoewel ik zie dat de heer Mohandis ook een vraag heeft.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter, ik probeer even mijn administratie bij te houden als het gaat om wat al beantwoord is en wat niet. Hebben we nou sport en bewegen, de wet, en alles wat daarmee samenhangt, gehad? Komt dat bij overig? Ik probeer het even te ...

De **voorzitter**:

Ik stel voor dat de staatssecretaris eerst even de beantwoording afmaakt, al haar blokjes, en dat we wat dan overblijft, later doen.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Ja.

De **voorzitter**:

Dank u wel.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Graag.

De **voorzitter**:

De staatssecretaris gaat verder met het blokje ...

Staatssecretaris **Tielen**:

De wet komt nog in een speciaal mapje. Ik had nog één vraag van zes fracties of zo. Ik wou het nog even hebben over de speeltuinen voor kinderen met een beperking. Nou, daar heb ik eigenlijk al genoeg over gezegd. Dat loopt volgens mij goed en volgens de ambitie.

De heer Mohandis vroeg ook naar mensen met een lager inkomen die minder sporten; wat gaan we daar nou echt aan doen? Ik heb net al wat gezegd over wat we de afgelopen maanden extra in het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur hebben gestoken. Ik ben blij dat dat is gelukt, zeg maar. Daarnaast willen we toch eigenlijk wel graag dat er een soort van een gemeentechecker-achtig iets komt, zodat mensen die regelingen gemakkelijker kunnen vinden. Want er zijn best wel wat regelingen, maar lang niet iedereen kan die altijd vinden. En dat ligt lang niet altijd aan die mensen zelf, dus we moeten kijken hoe ze dat makkelijker kunnen vinden. Over het onderzoek naar de sportpas heb ik het gehad. Mijn voorganger heeft er bij de wethouders op aangedrongen om ervoor te zorgen dat regelingen voor mensen met een laag inkomen, als het gaat om sport en bewegen, echt beter te vinden zijn.

De heer Jetten vroeg naar de doelstellingen voor meedoen en sporten voor mensen met een laag inkomen en met een beperking; neem ik die wel serieus? Nou, ik hoop dat het uit mijn non-verbale antwoorden duidelijk is dat ik dat heel serieus neem, omdat dat gewoon heel erg belangrijk is; voor iedereen belangrijk, maar zeker ook voor deze

groepen. En er zijn ook echt wel stappen gezet. Ik denk dat het centraal loket voor sporthulpmiddelen inderdaad nog beter kan dan wat het nu al doet, dus daar werken we aan. En we zijn met de VNG in gesprek, zodat ook de gemeentes daar een grotere rol in kunnen spelen. Het Zorginstituut is ook aan de slag met duidelijker maken waar mensen met een beperking hun sporthulpmiddelen kunnen verkrijgen via de Zorgverzekeringswet, dus daar wordt in samengewerkt. Nou, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur, daar zit extra geld in, en we zijn dus bezig met voorbereidingen om te kijken of die sportpas ook daadwerkelijk leidt tot een groter gebruik van sport. Dus de ambitie is hoog en de stappen zijn nodig. We proberen dit ook gewoon voortvarend op te pakken, samen met de daarbij betrokken partijen, zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de zorgverzekeraars. Dat over die groepen, denk ik.

De voorzitter:

Dat is mooi. Dan bent u toe aan blokje zes, zwemmen, als ik het goed heb bijgehouden.

Staatssecretaris Tielen:

Zwemmen. Ja, precies. Ook echt een mooie. Wat ik al zei: ik heb vele jaren vele keren per week in een verwarmd zwembad langs de kant gezeten. "Deelt de staatssecretaris het belang van zwemvaardigheid?" Ja, natuurlijk. Nederland waterland, dus als ergens zwemvaardigheid belangrijk is, dan is dat wel in Nederland. Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan natuurlijk. Tot 1985 was schoolzwemmen een onderdeel van het curriculum. Nou, dat is echt wel weer lang geleden. Ik weet het niet goed meer, maar volgens mij heb ik het niet gehad. Anyway, nu heeft 87% van de kinderen een diploma, en dat is te weinig. Het is wel heel veel, maar het is nog te weinig, dus we gaan kijken hoe we zorgen dat die 13% die het nu niet heeft toch ook een diploma gaat halen.

Daar zijn verschillende ideeën over, en daar is ook door uw Kamer in verschillende bijdragen aan gerefereerd. De PVV vroeg hoe we die doelen gaan halen. Nou ja, we moeten proberen zo veel mogelijk drempels weg te nemen. Dat heeft deels met geld te maken. Daar zijn onder andere de Jeugdfonds Sport & Cultuurmiddelen voor beschikbaar. We kijken ook hoe we de natte gymles — ja, ik vind dat een heel spannend begrip — dat zijn niet-officiële zwemlessen maar dus wel natte gymlessen, een beter onderdeel kunnen laten zijn van het schoolprogramma. En we zijn bezig met een Nationaal Plan Zwemveiligheid om te zorgen dat al die ouders het belang van zwemmen net zo onderschrijven als u.

De SP vroeg om het schoolzwemmen te herinvoeren. Het doel, zeg maar dat iedereen van een jaar of 12 of 13, ten minste één zwemdiploma heeft, dat onderschrijven we allemaal. Ik vind het ook heel belangrijk dat kinderen in aanraking komen met zwemmen en water. En tegelijkertijd is het ingewikkeld om dan maar te zeggen dat de school dat moet doen, ook omdat het — en ik weet niet helemaal of de toon goed was in het afdoen — natuurlijk wel van belang is dat de school daar een rol in heeft. Als scholen zeggen "het gaat ons in de praktijk gewoon niet lukken" of "dat gaat ons te veel tijd, te veel moeite kosten" enzovoorts, dan vind ik dat we daar serieus naar moeten luisteren. Dus dat doen we dan ook, en dat is voor ons ook de reden om het schoolzwemmen niet te herintroduceren, na 40 jaar.

De SP vroeg wel: wat willen we dan met scenario vijf, want dan hoeven de scholen niets te doen? Maar ja, ook dan moeten de scholen natuurlijk wat doen. Het zijn dan een soort

kringen of zo, van wie er wel of niet een diploma hebben. Ook daar geldt weer: het doel snap ik heel goed en het doel zou ik ook willen, maar van de manier waarop moeten we bekijken of het op een praktische manier in te vullen is. Mijn voorganger Karremans gaf al aan in zijn brief Zwemmen in Nederland en overige beleidsontwikkelingen dat we ook niet zomaar geld hebben om een vorm van schoolzwemmen te herintroduceren.

De heer Mohandis vindt dat de A-diploma eigenlijk een soort basisvoorziening is, misschien wel net als een boek kunnen lezen of wat dan ook. Dat snap ik en voel ik ook mee. Maar nog even los van de praktische zaken als je dat met schoolzwemmen zou doen, waaraan ik net al refereerde: als je dat voor iedereen zou betalen, heb ik ongeveer 175 miljoen euro nodig en ik zou niet zo snel weten waar we dat vandaan moeten halen, plus dat een heel groot deel van de kinderen nu al gewoon vanuit de verantwoordelijkheid van de ouders zijn zwemdiploma haalt. Dus volgens mij moeten we kijken of we gericht ervoor kunnen zorgen dat die groep, die vanwege bepaalde belemmeringen — dat kunnen financiële zijn maar ook andere, want het heeft soms ook te maken met het belang van zwemmen en andere vooronderstellingen — nu geen diploma haalt, dat diploma wél kan halen of liefst zelfs nog meer. Maar dat is dus gericht, en geen collectieve, eenduidige aanpak.

Voorzitter. Ik heb nog een paar vragen te behandelen, maar die zitten allemaal een beetje in hetzelfde hoekje. Ik weet niet of daar nog nieuwe dingen in komen, maar ik kan even doorgaan.

Ook de heer Blaauw zei eigenlijk: iedereen moet kunnen lezen, schrijven, rekenen én zwemmen. Nou, dat is hetzelfde antwoord als dat ik op de vraag van de heer Mohandis gaf. Ik wil heel graag dat zwemles toegankelijk is, dat ook het belang daarvan wordt gezien door ouders, en dat de belemmeringen die nu spelen op een gerichte manier kunnen worden opgeheven. Maar dus geen collectieve aanpak.

Er was nog één vraag over zwemmen. Die ging over het initiatiefwetsvoorstel van de heren Heerema en Van Nispen uit 2024. De heer Van Nispen vroeg: gaan we die kwaliteitseisen nou wettelijk verankeren? Toen dacht ik aan zijn initiatiefwetsvoorstel, dat hij samen met Rudmer Heerema heeft gemaakt. De Raad van State heeft daar advies over uitgebracht. Die zag de noodzaak eigenlijk niet zo, omdat er geen concrete aanwijzingen waren dat het zwemonderwijs echt tekortschiet. Hij vroeg zich ook af of een keurmerk met een erkenningstelsel helpt om de kwaliteit te verbeteren als de kwaliteit op zichzelf al oké is, en dat er waarschijnlijk andere problemen zijn rondom het zwemonderwijs die belangrijker zijn dan de kwaliteit ervan. Daarom hebben we dat nu niet als actief onderdeel van het zwembeleid meegenomen.

De **voorzitter**:

Daarmee bent u aan het einde van blokje zes, over zwemmen. Er zijn vragen, van de heer Mohandis en daarna van de heer Blaauw.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

De staatssecretaris en ik worden het er gewoon niet snel over eens dat een collectieve aanpak echt noodzakelijk is. De cijfers waar de staatssecretaris aan refereert, die 13% zonder zwemdiploma, zijn van twee jaar geleden. Als het goed is, krijgen we dit jaar nieuwe cijfers. Volgens zwemorganisaties staan alle seinen op rood. We wachten vandaag gewoon het echte percentage af en dan weten we hoe het zit. De ambitie van

het kabinet is 5% zonder diploma in 2030. Ik zou echt niet weten hoe je dat gaat doen, als ik ernaar kijk. Ik vind het gewoon een slechte behandeling van de schriftelijke inbreng van de Kamer. Misschien is deze staatssecretaris een stuk eerlijker en zegt zij: het kan gewoon helemaal niet en we moeten die ambitie ook helemaal niet hebben, want de ouders zijn gewoon verantwoordelijk.

Dat is de reden waarom we naar scenario's hebben gekeken. We hebben bedacht dat schoolzwemmen misschien ingewikkeld wordt in verband met de belasting van de docent. Daar wil ik een eind in meegaan, maar het collectiever aanpakken van dit vraagstuk is gewoon mogelijk. Het vraagt om politieke keuzes, bijvoorbeeld het algemeen toegankelijk maken van het A-diploma. Dat is een politieke keuze, zeker. Dat kost geld, maar in een waterrijk land moeten we uiteindelijk die kant op. Ik zie met lede ogen aan dat het percentage Nederlanders zonder zwemdiploma toeneemt, dat zwembaden onder druk staan en dat dit kabinet wel erkent dat er problemen zijn, maar gewoon te weinig doet. Ik vraag me echt af wat er nog gedaan zal worden. Moeten we gewoon wachten op een volgend kabinet dat wél echt de ambitie laat zien om dit aan te pakken in dit waterrijke land?

Overigens haken niet alleen de mensen met lage inkomens af. Een Vandaag-onderzoek laat zien dat het juist om de mensen met middeninkomens gaat. Zij zeggen: een gemiddeld A-traject kost inmiddels €1.000. Dat is gewoon heel veel geld, als je twee of drie kinderen hebt. Dat moet deze staatssecretaris aanspreken.

Staatssecretaris **Tielen**:

En het is geld, maar er zijn meer dingen, zoals elke week in een te warm zwembad zitten! Nee, ik ga niet flauw doen. De heer Mohandis heeft voor een heel groot deel natuurlijk gelijk. Ik weet niet wat de cijfers gaan zijn. Laten we daarnaar kijken en hopen dat die niet veel lager uitpakken dan de 13% die er nu aan de hand is. Maar goed, dat moeten we zien. De vraag is ook hoe je het organiseert op een manier waarmee je ervoor gaat zorgen dat al die betrokken kinderen hun zwemlessen gaan volgen. Daar zit een financieel plaatje aan. Als je dat met een vangnetregeling zou doen, dan hebben we het nog steeds over tientallen miljoenen. Daarbij komt: hoe zorg je er nou voor dat het op een manier georganiseerd is dat het voor ouders ook makkelijk is. Schoolzwemmen klinkt als heel makkelijk, maar dan leg je het weer bij de school. Ik denk dat we het met elkaar eens zijn dat de noodzaak en de ambitie belangrijk zijn. Meneer Mohandis zegt terecht dat we er nu niet uit komen. We weten niet hoe die aanpak zou moeten zijn. In het Engels zeggen ze dan: we agree to disagree! Ik snap dat dat wel een onbevredigend gevoel bij de heer Mohandis achterlaat, omdat we daarmee nog niet laten zien dat onze ambitie serieus is, maar daar moet ik even een punt zetten.

De **voorzitter**:

Een punt. Dank u wel. Dan een vervolgvraag van de heer Mohandis en daarna is het de beurt aan de heer Blaauw.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

We hebben natuurlijk ook bij de laatste begrotingsbehandeling moeten schrappen, met zoekwerk binnen de begroting Sport, om 0,5 miljoen extra te reserveren voor bijvoorbeeld het Sport & Cultuurfonds. Daarbij ging het ook nog specifiek om kinderen met een handicap voor wie het extra duur is om een zwemdiploma te halen. We zien dat dit aan alle kanten een vraagstuk blijft. Ik vind dat een zwemdiploma halen niet een

kwestie is van sport en bewegen alleen; het gaat ook gewoon om de veiligheid van kinderen. Je ziet dat een steeds grotere groep afhaakt, ook mensen met middeninkomens en juist niet alleen mensen met de laagste inkomens. We hebben dus een serieus vraagstuk in dit land. Het percentage zonder diploma sinds het afschaffen van het schoolzwemmen neemt weer echt schrikbarend toe.

Ik hoop dus dat de staatssecretaris in ieder geval een of twee van de uitgewerkte scenario's voorlegt aan de Kamer, want hiermee zouden we nog echt serieus de doelstelling kunnen halen. Nergens uit de beantwoording blijkt dat we die 5% zonder diploma in 2030 gaan halen. Als dat zo is, dan denk ik: kap met dit soort doelstellingen. Zeg dan gewoon: ouders, u bent verantwoordelijk en als u het niet kan betalen, dan accepteren we dat in dit land straks 20% of 25% geen zwemdiploma heeft. Dan is dat het gewoon. Het vraagt om een radicale politieke keuze, want ik vind het gewoon principieel onacceptabel dat we deze kant opgaan in een waterrijk land. Ik vind dan dat we het collectief moeten financieren voor arm en rijk. Dat is een principieel uitgangspunt.

Staatssecretaris Tielen:

Ja, dat snap ik heel goed. Overigens, er zijn heel veel regelingen voor ouders die er echt geen geld voor hebben. Volgens mij ligt daar ongeveer 8 miljoen euro voor klaar. Die groep bedoelt de heer Mohandis echter niet; ik hoor hem goed. Het voelt nooit goed om ambities te laten varen, zeker niet, omdat het om meer gaat dan alleen sport en bewegen, zoals de heer Mohandis zegt. Eerst dacht ik: nou, weet je, ik kom erop terug in de toekomstvisie infrastructuur voor enzovoort. Maar het is meer dan alleen dat. Ik vind het lastig, omdat ik heel goed begrijp wat de ambitie van de heer Mohandis is en ik me daar ook goed bij voel, maar toch heb ik geen oplossing. Misschien kom ik erop terug in de toekomstvisie infrastructuur voor sport en bewegen, maar misschien ook niet.

De voorzitter:

Bijna een toezegging!

Staatssecretaris Tielen:

Puntje, puntje, puntje. Is dat goed, meneer Mohandis?

De voorzitter:

Er is nog een vraag van de heer Blaauw.

De heer Blaauw (PVV):

Met zo'n bevlogen collega op dit onderwerp is het best lastig om er ook tussen te komen om te interrumperen. Collega Mohandis heeft voor het grootste deel gelijk hierin. Daarin staan we ook arm in arm. Ik vind de antwoorden op dit gebied te zwak om de best wel nobele doelstelling van 5% in 2030 te halen. Wij hebben liever dat er wordt gekeken naar het schoolzwemmen, ook al is het maar in een afgezwakte vorm, dus dat je dat in combinatie met OCW toch gewoon gaat regelen. Ook in mijn omgeving zijn er heel veel mensen die werken in het onderwijs, ook bij scholen die schoolzwemmen aanbieden. Ik zou bijna een beetje cliché willen zeggen: waar een wil is, is een weg. Als zij het kunnen, waarom kunnen we er dan niet voor zorgen in zo veel mogelijk scholen? Volgens mij staat er 50 uur voor. Laten we ervoor zorgen dat een kind dat over twee jaar van de basisschool komt op zijn minst gewoon een A-diploma moet hebben. Is het een kwestie van echte politieke onwil? Daarbij heb ik nog een vraag. Het ging kort ook over de kwaliteitsborging van de diploma's en dat daar steun voor komt. Wat houdt die steun

precies in?

De **voorzitter**:

Ja, tot zover.

Staatssecretaris **Tielen**:

In oktober komen de cijfers over diplomabezit op het gebied van zwemmen van dit jaar. Als ik die cijfers met u deel, zal ik het "puntje, puntje, puntje" toch iets verder invullen. Nogmaals, schoolzwemmen is volgens mij gewoon geen optie. Dat moeten we scholen niet aandoen. Overigens is het ministerie van OCW daar ook niet zo enthousiast over. Ik wil best gevechtjes aangaan, maar ik kan niet over alles gevechtjes aangaan. Dat bent u vast met mij eens. Tegelijkertijd voel ik hier wel in mee. Overigens betekent het hebben van een diploma nog niet dat iemand zwemveilig is. Er zit altijd ook een verdere verantwoordelijkheid in. Het net zoals bij een autorijbewijs: je kunt het hebben, maar je bent pas veilig als je gewoon echt vaak rijdt. Er zit dus meer omheen. Dat geldt trouwens voor elk diploma. Je moet bijvoorbeeld ook 10.000 vlieguren hebben, geloof ik. Als we de cijfers over de diploma's hebben, dan zal ik toch nog ietsje concreter hierop ingaan. Ik ben niet onwillig, maar ik zie gewoon niet de praktische en financiële oplossing. Die is niet voorhanden, maar dat voelt een beetje als de Kamer aan het lijntje houden, terwijl ik dat helemaal niet wil, want we delen het doel.

De heer Blaauw vroeg ook nog naar de kwaliteitskenmerken. Voorzitter, mag ik hem vragen wat zijn vraag nou precies was?

De **voorzitter**:

Meneer Blaauw, kunt u de vraag toelichten?

De heer **Blaauw** (PVV):

De staatssecretaris noemde die kwaliteitsborging. Die kwam sowieso van de heer Van Nispen. Daar is de staatssecretaris wel enthousiast over en daar zou ook steun voor zijn. Wat houdt die steun precies in?

Staatssecretaris **Tielen**:

De branche zelf is bezig om een autoriteit, zoals dat heet, in te stellen om de kwaliteit gezamenlijk te borgen en daarop toe te zien. We steunen de branche bij het goed neerzetten van die autoriteit voor het borgen van de kwaliteit, ook financieel. Ik weet niet eens of dat nodig is, maar volgens mij wel een beetje. Ik weet het niet zeker, maar het is geen heel kostbaar plan, dus wij steunen de branche daar financieel bij.

De **voorzitter**:

Als het goed is ...

Staatssecretaris **Tielen**:

Bijna, ja, sorry.

De **voorzitter**:

... bent u aan het laatste blokje, overig, toegekomen.

Staatssecretaris **Tielen**:

Ja, ik zie de klok en denk: o, ik ben al lang aan het woord, jongens. Dat is echt nog een

leerpuntje, sorry.

Over de sport- en bewegwet waren er vragen van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, het CDA en NSC. "Hoe ziet de staatssecretaris de sportwet? Gaat ze daar voortgang mee maken? Wat is de stand van zaken van de voorbereiding?" Volgens mij heeft mijn voorganger, staatssecretaris Karremans, toegezegd dat die voorbereidingen gewoon doorgaan. Dat gaan we doen, waarbij het met name goed is om te bekijken wat het doel van zo'n wet zou zijn. Ik ben daar in een eerder deel van dit debat al op ingegaan. Wat zijn de doelen en welke verantwoordelijkheden horen bij welke verschillende overheden? Wat doet het Rijk? Wat doen de gemeenten? Wetgeving kost tijd, dus we moeten het wat mij betreft gelijk goed doen. Ik ga door met het uitschrijven daarvan. Mijn idee is om daar in het vroege voorjaar van het komende jaar mee te komen, om het wat specifiek te krijgen en te weten welke vervolgstappen nodig zijn. Ik zie de heer Mohandis ...

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Is dat een soort bouwstenenbrief in het voorjaar van 2026? Mag ik het een bouwstenenbrief over de sport- en bewegwet noemen?

Staatssecretaris **Tielen**:

Ik vind het een mooie stap.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Het speelt al twee jaar, dus eigenlijk had ik verwacht dat er gewoon al een bouwstenenbrief lag op het ministerie. Ik zou zeggen: stuur die gewoon morgen naar de Kamer. Maar als dat over driekwart jaar moet, ja ... Nou, ja.

Staatssecretaris **Tielen**:

Ik vind bouwstenen... Ik zoek een woord dat past bij sport en bewegen, dus ik dacht meer aan een stappenplan, maar goed. Stappenteller! Nee, ik heb daar echt gewoon nog wat tijd voor nodig. Het loopt, maar ik heb er tijd voor nodig, vooral omdat het ook in overleg met een aantal andere organisaties moet.

Tot slot heb ik een kopje overig, met zes vragen. Mevrouw Van Dijk stelde een vraag over topsport. Ik sprak in het begin al eventjes over tochten en evenementen en de vergunningen daarvoor. Ik zei al dat ik heel goed herken hoe dat zit, zeker bij sportvrijwilligers. Ik ga daar dus over in gesprek met de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de Vereniging Sport en Gemeenten om te kijken wat kan. Ik kan niks opdringen, maar ik kan wel uw verzoek doorgeven. Ook zij zullen het herkennen, mag ik aannemen.

De fractie van de VVD vroeg specifiek in verband met vrouwelijke topsporters naar het veiligheidsgevoel, de veiligheidsbeleving en de verbetering van de veiligheid. Dit is een heel belangrijk punt, dus dank voor die vraag. Het rapport met conclusies en aanbevelingen heb ik snel doorgekeken, maar nog niet bestudeerd. Ik wil nog even tijd om daar goed opvolging aan te kunnen geven. Ook wil ik in gesprek gaan met de topsportsectoren om te bekijken wat zij daar zelf aan kunnen doen. Dan bekijken we of er aanvullende maatregelen nodig zijn van mijn kant en bij wie we die dan moeten beleggen, omdat veiligheid wel belangrijk is.

De heer Mohandis vroeg naar het rapport van BMC over de toekomstscenario's van financiering. Het is heel goed dat de organisatie Nederlandse Loterij zelf het initiatief heeft genomen om dat te onderzoeken. Dat is fijn. Er ligt nu een interessant rapport met inzichten in alternatieve scenario's. Alternatieve scenario's vind ik altijd goed, want we moeten nooit stoppen met denken. Dit is wel typisch zoiets waarbij ik denk: wij zijn demissionair, dus dat zijn wel weer grote veranderingen. Ik denk dus dat het aan een volgend kabinet is om daarop te reageren, als ik heel eerlijk mag zijn, want er zitten wel grote aanbevelingen in.

De fractie van NSC had een vraag over de regionale platformen. We hebben het al gehad over gemeentes en het Rijk, maar nog niet zoveel over regio's. Ik herken heel goed wat mevrouw Saris zegt over regio's waar echt al goede, actieve platformen aan de gang zijn, zoals Achterhoek in Beweging, waar zij aan refereerde, maar ook Sport Fryslân en Sport Zeeland. In het Sportakkoord besteden we ook aandacht aan die regionale samenwerking, die daarmee ook een plek heeft in het sport- en beweegbeleid. Ik refereerde er al aan dat het Sportakkoord wordt geëvalueerd. Begin volgend jaar hebben we dat op papier. Dan zult u herkennen dat dit daar ook in terugkomt.

Mevrouw Saris vroeg ook naar de motie die zij aangenomen had gekregen over de verbindingen tussen het Sportakkoord II, GALA en allerlei andere akkoorden. Ik heb begrepen dat de partners waarmee het Sportakkoord is gesloten, in een aantal koploperregio's gaan verkennen hoe het Sportakkoord en elementen daaruit het beste werken. Dan moet je denken aan vraaggestuurd werken, datagericht werken en regionaal samenwerken. Zoals gezegd starten we binnenkort met die evaluatie en ligt die evaluatie van het Sportakkoord er begin volgend jaar. Dan zult u ook dat herkennen, hoop ik.

Tot slot de fiets. We hebben het gehad over wandelen en sporten, maar we moeten fietsen niet vergeten. Het is leuk om dat plan van staatssecretaris Karremans te hebben gekregen. Er bestaan al een aantal vergelijkbare initiatieven. Het fietsexamen bestaat al. De Koningsspelen en de Nationale Buitenspeeldag zijn ook evenementen die eigenlijk aan dezelfde doelstelling werken. Ik ben ook enthousiast over het specifieke onderdeel van het plan om ook meisjes aan het bewegen te krijgen. Daarbij zie ik ook weer raakvlakken met onze eigen ambities. Ik heb de Stichting Op de Fiets dus aangegeven dat we daarover doorpraten. Daar gaan we binnenkort dus over doorpraten.

Ik denk dat ik alle vragen beantwoord heb, maar Kamerleden weten dat altijd beter dan ik.

De voorzitter:

Dank aan de staatssecretaris voor de beantwoording van de vragen. Ik kijk even naar links. Ik zie dat mevrouw Van Dijk een vraag heeft, maar zij is al door haar maximale aantal interrupties in de tweede termijn heen. Als het een hele korte vraag is waar mogelijk ook een kort antwoord op te geven is, sta ik het toe.

Mevrouw Inge van Dijk (CDA):

Dat weet ik niet. Ik heb in mijn inbreng een vraag gesteld waar ik volgens mij nog geen antwoord op heb gekregen, tenzij ik dat echt heb gemist. Dat is de vraag over de noodzaak van structurele financiering van sport en het BMC-onderzoek dat er ligt: zou de staatssecretaris daarop willen reageren?

Staatssecretaris **Tielen**:

Ja, dat ging over die alternatieve vorm van financiering. Ik zou daar best op willen reageren, maar zoals ik aan het begin al zei: omdat wij demissionair zijn, zijn wij iets afwachtender dan een missionair kabinet ten aanzien van echte, grote beleids- of begrotingsveranderingen. Dit is zo'n grote verandering die ik eigenlijk niet naar me toe kan trekken.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van de zijde van de staatssecretaris. Ik stel voor dat wij tien minuutjes de benen gaan strekken voordat we beginnen met des tweede termijn. We gaan bewegen in het kader van het sportdebat. Om 20.35 uur gaan we verder met de tweede termijn van de Kamer.

De vergadering wordt van 20.25 uur tot 20.37 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is nu de tweede termijn van de zijde van de Kamer. Als eerste geef ik daarvoor het woord aan de heer Mohandis.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter, dank u wel. Laat ik gelijk beginnen met te zeggen dat ik hoop dat een nieuw kabinet sport en bewegen veel meer prioriteit geeft en boter bij de vis levert. We hebben de afgelopen twee jaar, in ieder geval met dit kabinet, weinig resultaat gezien. Ik kan het deze staatssecretaris, die ik heel erg waardeer, ook als voormalig woordvoerder zorg met wie ik vaak samen ben opgetrokken, niet verwijten dat er uiteindelijk is bezuinigd, al was er wel ambitie. We zien gewoon dat de cijfers de andere kant op gaan, terwijl sport en bewegen zo veel oplevert, veel meer dan alleen gezondheidswinst. Het maakt mensen gelukkiger en brengt mensen bij elkaar in een tijd van polarisatie en schermpjes.

Voorzitter. Om die reden wil ik wel nu alvast een tweeminutendebat aanvragen. We hebben gepoogd dat nog deze week te hebben, zeg ik tegen de collega's. Dat lukte niet, dus dan komt het vervolg op dit debat in september. Ik ga graag met deze staatssecretaris, die nog relatief nieuw is op deze portefeuille sport, een keer het land in, naar een sportvereniging, sporten, wat u wilt. Maar het lijkt me goed om dat een keer van onderaf te organiseren. Ik pak die handschoen graag op, net als ik dat met uw voorganger heb gedaan. Uiteindelijk draaide dat uit op een kantinedienst bij een sportclub, dus wie weet.

Voorzitter. Ik ga niet in op alle punten die in het debat aan de orde zijn geweest. Er is veel gezegd. Er is ook veel toegezegd. Er is ook veel niet toegezegd. Ik zal in het tweeminutendebat nog ingaan op de sport- en beweegwet, op het zwemmen, op de verenigingen.

Ik wil nog iets zeggen tegen de staatssecretaris. Ze begon met het woord "afwachtend". Dat staat een beetje in schril contrast met een commissie die u eigenlijk een soort van groen licht geeft om juist het gas erop te zetten. U hoeft de komende zes maanden echt niet op uw handen te zitten — dat gaat u ook niet doen — maar u hoeft ook niet afwachtend te zijn. U kunt prima aan de slag met alles wat er nu ligt. De Kamer wil

doorpakken op sport. Ik zou zeggen: gebruik die meerderheid die er is. We weten niet wanneer het volgende kabinet komt, dus ik zou zeggen: wees niet afwachtend, maar laat zien dat u een groot hart heeft voor de sport.

Daar laat ik het bij, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel.

De heer **Jetten** (D66):

Mag ik één korte vraag stellen, voorzitter?

De **voorzitter**:

De heer Jetten met een korte vraag.

De heer **Jetten** (D66):

Ik denk dat we ons als Kamer ook een beetje moeten beperken in het aantal tweeminutendebatten dat we organiseren. Ik voorzie een beetje twintig moties, die dan allemaal worden ontraden, waarna alles blijft zoals het was. Kunnen we onze energie niet veel beter inzetten op een aantal amendementen om te kijken of we een meerderheid in deze Kamer kunnen organiseren om wat extra geld voor de sport uit te trekken, in plaats van dat we nog een keer dezelfde moties indienen die we al zo vaak hebben ingediend?

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Ik zal zeker geen moties indienen die ik al heb ingediend. Als de heer Jetten mij een beetje kent, dan weet hij dat ik heel graag moties opvolg die al aangenomen zijn, om die dichterbij een oplossing te krijgen. Ik ben zeker bereid om ook naar amendementen te kijken. Er ligt één amendement, het eerste amendement, van Saris en ondergetekende, over het loket sporthulpmiddelen, ook naar aanleiding van de brief van het Fonds Gehandicaptensport. Dus we zijn daar zeker toe bereid, maar ik zeg er ook bij, meneer Jetten, dat het laatste amendement over de BOSA, van mevrouw Van Dijk en anderen, zelfs de 50 miljoen euro niet gehaald heeft. Ik ben dus heel erg benieuwd of dat lukt. Ik heb er een hard hoofd in, maar ik strijd graag met u mee; dat weet u.

De heer **Jetten** (D66):

Ja, dank u wel.

De **voorzitter**:

Dan is nu het woord aan de heer Blaauw.

De heer **Blaauw** (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Ik ben even kwijt of ik nog tijd heb en hoeveel dat is. Het gaat er even om of ik nog een heel betoog ga houden. Nee, ik ga geen heel betoog houden.

De **voorzitter**:

Dit gaat wel van uw tijd af.

De heer **Blaauw** (PVV):

Eén zin, alles tussen komma's.

De **voorzitter**:

U heeft nog één minuut, meneer Blaauw.

De heer **Blaauw** (PVV):

Helemaal goed. Ik wil ook de staatssecretaris danken voor haar eerste debat als bewindspersoon VWS. Ik hoop dat we ook de sportieve kant van mevrouw Tielen gaan zien in de tijd die haar nog resteert als bewindspersoon. Wat dat betreft sluit ik me dus aan bij de heer Mohandis. We hebben volgens mij op een paar onderwerpen een goed debat gehad. Ik wil dan ook afsluiten met de vraag of mevrouw Tielen zich wil uitspreken en onderschrijft dat je vooral fysieke sport met je lichaam doet en niet met je identiteit. Als ze dat niet doet, dan zou dat heel jammer zijn

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel. De heer Jetten.

De heer **Jetten** (D66):

Dank u wel, voorzitter. En dank aan de staatssecretaris voor een bevlogen eerste debat en voor de uitgebreide beantwoording. Ik heb er dus ook alle vertrouwen in dat zij in deze demissionaire periode nog met ziel en zaligheid wil opkomen voor de sportsector en voor iedereen in dit land die van sport houdt. Maar ik benijd haar ook niet, want ze heeft ook te maken met een coalitieakkoord en een demissionaire coalitie die haar het leven niet makkelijk maakt.

Mijn inzet zal de komende weken dan ook echt zijn om te kijken of we met elkaar een amendement kunnen maken om de middelen voor BOSA en de DUMAVA uit te breiden, zodat er meer geld beschikbaar is voor de verduurzaming van sportlocaties, zodat sportverenigingen en clubs het geld dat ze hebben écht kunnen besteden aan sportbeoefening en niet aan een te hoge energierekening. Ik vind echt dat wij als Kamer een poging moeten wagen om dat geld te regelen, want dat lijkt me voor de staatssecretaris in deze situatie een vrijwel onmogelijke opgave, maar wellicht gaan we nog wat ambtelijke bijstand vragen om tot een goede dekking van dat amendement te komen.

Tot slot, voorzitter. Ik zei het in mijn eerste termijn misschien een beetje gekscherend, maar ik maak me oprecht zorgen over de paralympische sport. Het zijn toch onze boegbeelden die heel veel jongeren met een handicap inspireren om wel te gaan sporten en bewegen, maar met de bezuinigingen op NOC*NSF en de doorvertaling daarvan naar de paralympische sport vrees ik echt voor veel van de topsporters dat ze de komende jaren moeten stoppen. Ik zou de staatssecretaris willen vragen om het gesprek aan te gaan met Moving for Growth, een nieuwe stichting waar paralympische sporters zich in hebben verenigd. Ze hebben hele goede ideeën over hoe je ook zonder extra overheids geld toch meer kan doen voor paralympische sporters, onder andere door een keer een stevig gesprek aan te gaan met de zorgverzekeraars, die de paralympische sporters nu vaker in de weg zitten dan dat ze hen helpen. Dat zou mijn vraag zijn.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

Dank je wel, voorzitter. Ik ben inderdaad ook kritisch over hoe het huidige kabinet met de sport omgaat, maar ik ben wel positief over de grondhouding van deze staatssecretaris. Ik begrijp haar duidelijke signaal over demissionair zijn en dat bepaalde discussies dus niet gevoerd worden, zoals over structurele financiering. Maar sport is natuurlijk niet demissionair en ik vrees wel dat onze beweegdoelstellingen verder uit het zicht raken.

Wat kan dan wel? Er zijn dingen die weinig geld kosten, denk ik dan heel pragmatisch. We hebben het natuurlijk gehad over de regeldruk. De staatssecretaris zou daar snel op terugkomen. Ik hoop dat we over twee jaar echt wel een aantal goede vinkjes kunnen zetten voor minder regels. Dat gaat onze verenigingen en verenigingsbestuurders echt helpen, want de druk is gewoon heel erg hoog. Wat kost wel geld? Het op orde krijgen en houden van de basis. Ik betwijfel of we dat zo makkelijk in het vakje "demissionair" moeten scharen, want we hollen echt achteruit met onze sportaccommodaties als we niet uitkijken. 180 miljoen euro voor gemeenten klinkt heel leuk, maar als je het omslaat, is het vijf ton per gemeente. Gezien de kosten van een gemiddeld kunstgrasveld kom je dan gewoon niet zo heel ver. Dat is gewoon het eerlijke verhaal.

Tot slot. Elke stap die je zet in investeren in gezondheid, is natuurlijk ook een stap die je zet in lagere zorgkosten en vooral hogere levenskwaliteit. Dat is toch echt onbetaalbaar.

Dank je wel, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mevrouw Saris.

Mevrouw **Saris** (NSC):

Voorzitter, dank u wel. Dank u wel, staatssecretaris, voor uw bevlogen betoog. Uw aftrap was in ieder geval heel hoopvol en ik hoop dat u straks ook de doelpunten gaat inkoppen.

U heeft keurig en uitgebreid antwoord gegeven op mijn vragen. Ik wil u echt nog een hartenkreet meegeven voor een onderwerp, namelijk het Uniek Sporten Centraal Loket. Ik weet dat u hier niet over de middelen gaat spreken. Dat gaat u morgen doen, dus dan kan u dit vannacht meenemen en er een nachtje over slapen. Door toch die extra middelen alsnog toe te wijzen en te gaan werken met het eigendomsvoorbehoud begin je ook al met het leggen van de basis voor een bruikleenconstructie die eigenlijk vanaf 2028 in gang zou moeten worden gezet. Je bouwt dan een voorraad op.

U vroeg net waar het budget voor bedoeld is. Een deel is inderdaad bedoeld om te adviseren, ook richting gemeenten. Wat hoort bij hen? Wat kunnen gemeenten oppakken? Wat kan het Loket oppakken? Dit is wat mijn fractie betreft eigenlijk een heel mooi voorbeeld van een nieuw sociaal contract: de overheid legt wat bij, de gemeenten zetten wat neer, expertise uit het veld wordt gebruikt. Daarmee zet je je schouders onder een goede basis voor een goed systeem waarin gezamenlijk verantwoordelijkheid wordt

gepakt. Het is een duurzaam stelsel; je gaat de verspillingen tegen. Ook als je topsporter wilt zijn op de Paralympische Spelen, begint dat met een eerste stap en dat is een goed sporthulpmiddel.

De **voorzitter**:

Komt u tot uw afronding?

Mevrouw **Saris** (NSC):

Ik denk dat ik meneer Jetten ook aan mijn zijde krijg.

De **voorzitter**:

Afrondend.

Mevrouw **Saris** (NSC):

Ja, ik sluit af. De staatssecretaris heeft laten zien dat ze een groot hart heeft voor de sport; ik hoop ook voor het uniek sporten. Ik hoop dat u die bokshandschoen oppakt.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mevrouw Richardson.

Mevrouw **Richardson** (VVD):

Dank, voorzitter. Complimenten voor de heldere en eerlijke beantwoording van de staatssecretaris; dat is verfrissend. Fijn om in dit geval samen beiden voor het eerst het debat te mogen doen.

Ik wil met name nog iets kwijt over het belang van de sportverenigingen. Dat is ook wel aangegeven. We zetten in op meer mensen laten sporten en de sportdeelname omhoogbrengen. Daardoor komt er druk op de sportverenigingen, op de vrijwilligers en daarmee ook op de besturen. Ik vind het dus heel fijn dat er ook erg goed gekeken wordt naar de regelgeving. Het is gewoon belangrijk dat die regelgeving zo eenvoudig mogelijk is, ook op verzekeringstechnisch gebied.

Fijn dat ik een toezegging heb dat er ook inhoudelijk wordt gekeken of er een betere afstemming kan worden gevonden voor de BOSA-regeling en de DUMAVA-regeling, en dat er daarnaast specifiek voor 2025 wordt gekeken of de gelden die in de nieuwe regeling eigenlijk onder DUMAVA zouden vallen toch nog overgeheveld kunnen worden. Ik weet hoe lastig dat is, maar ik ga toch een poging wagen. Ik ben blij dat u het gaat nakijken.

Tot slot. Ik ben ook erg blij dat we ons samen met werkgevers en werknemers inzetten voor een gezonder Nederland en met name gezonde medewerkers, want die zijn gewoon belangrijk, nu en vooral ook in de toekomst, waar de druk op arbeid heel erg hoog wordt.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. We schorsen even voor twee minuten en dan gaan we door met de tweede termijn van de staatssecretaris.

De vergadering wordt van 20.50 uur tot 20.53 uur geschorst.

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de staatssecretaris voor haar antwoorden in tweede termijn.

Staatssecretaris **Tielen**:

Dank u wel, voorzitter. En dank ook voor de positieve energie in dit debat, ook al zaten we de hele tijd. Het was wel energiek. Ik heb het gevoel dat ik een estafettestokje heb overgenomen, maar dat ik niet helemaal weet hoe lang de baan is. Ik hoorde van meneer Mohandis dat ik niet te afwachtend moet zijn; ik herken dat wel. Ik zal dus keihard door blijven lopen met dat estafettestokje. Ik ga graag met meneer Mohandis, maar ook met anderen mee. Als je denkt "deze sport hebben we af en toe toch te weinig in beeld", dan ga ik graag mee. Of dat dan een kantinedienst moet zijn, of met een spandoek langs het veld staan: dat vind ik ook leuk. We gaan dus met elkaar kijken hoe we het komend jaar nog voldoende kunnen doen voor sport en bewegen. Het is belangrijk genoeg. Ik had ook opgeschreven "een goeie winnaar moet ook goed kunnen verliezen", maar laten we proberen dat laatste zo min mogelijk te doen. En laten we er vooral onderling geen winnaar-verliezerspel van maken, maar laten we kijken hoe we samen kunnen winnen en laten we die cijfers, die harde doelen, gewoon proberen te halen.

Ik heb inderdaad nog een paar vragen. De vraag van mevrouw Saris ging over die unieke sporthulpmiddelen, het loket en de overbruggingsfunctie. Nogmaals, ik kom in een ander debat terug op de financiën. Maar het is denk ik nog wel goed om even te zeggen dat het Fonds Gehandicaptensport elk jaar structureel €750.000 ontvangt voor de organisatie daaromheen. Wij werken dus nu — of zij werken met name — aan een duurzame aanpak. Als nou gedurende het jaar blijkt dat men tegen allerlei belemmeringen en grenzen aanloopt, is het ook nooit gek om daarover in gesprek te gaan met het Fonds Gehandicaptensport. Want ik herken heel goed wat u zegt en ik geloof dat ik dat ook wel bevestigd heb in de eerste termijn. Zeker voor mensen met een beperking is het nodig dat er hulpmiddelen zijn om die sport uit te kunnen oefenen.

Dat is dan ook het bruggetje naar de vraag van meneer Jetten over de paralympische sport. Ik zag zelf inderdaad in de factsheets enzovoorts dat Nederland zesde was op de olympische medaillespiegel. En ik had, heel eerlijk, verwacht dat we op de paralympische spiegel hoger zouden staan. Maar dat is niet geval. Daarop stonden we achtste, geloof ik. Dat viel mij dus een beetje tegen. Begin volgend jaar zijn er overigens weer Olympische en Paralympische Spelen. Het zou dus een mooi doel zijn om het bij de Winterspelen in ieder geval gelijk te trekken. Er is overigens niet bezuinigd op de paralympische sporten. Vanuit het departement is daar tenminste niet op bezuinigd. Maar ik ga hierover graag met onder andere Moving for Growth in gesprek. Dat was ook een uitnodiging, of in ieder geval een opdracht, van meneer Jetten. Dat doe ik uiteraard graag. Die mag u dus noteren, voorzitter.

De heer **Jetten** (D66):

Mag ik één verduidelijking maken, voorzitter?

De **voorzitter**:

De heer Jetten.

De heer **Jetten** (D66):

Het was niet mijn suggestie dat het departement dat heeft gedaan. De bezuinigingen die bij NOC*NSF terechtkomen leiden daar tot keuzes die met name de paralympiërs hard raken. Maar dank voor de toezegging!

De **voorzitter**:

De staatssecretaris vervolgt.

Staatssecretaris **Tielen**:

En het meejuichen in februari, maart. Ik weet de precieze datum dan weer niet uit mijn hoofd. Het is in maart, denk ik.

Meneer Blaauw zei nog: sport gaat over fysiek, maar ook over mentaal en sociaal. Het mooie van sport is dat het zo veel verschillende aspecten van gezondheid raakt. Het moet niet te politiek worden. Daarom proberen we politiek en sport ook altijd van elkaar te scheiden. Sport en bewegen zijn echter heel belangrijk. We moeten buiten spelen en veel meer dansen. Zo gaan we, denk ik, met elkaar een hopelijk — ik weet niet wie van u het zei — leuke sportzomer in, met in ieder geval de voetbaldames die aanstaande zaterdag hun eerste wedstrijd gaan winnen, denk ik. Maar er is nog veel meer. En alle sporten die niet bovenaan de populariteitslijstjes staan, nemen we mee. Laten we met elkaar al die verschillende sporten en vormen van bewegen in het zonnetje zetten, zodat mensen zich uitgenodigd voelen om mee te doen. Ik denk dat dat een mooie afdronk is van dit eerste sportdebat in de estafette.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel, en dank voor de beantwoording van alle vragen in de eerste en tweede termijn. We hebben zes toezeggingen genoteerd. Het zijn maar liefst zes toezeggingen. Let u dus goed op of we die inderdaad goed hebben genoteerd, of dat er zelfs toch nog iets mist.

- Eén. De staatssecretaris stuurt de Kamer voor het kerstreces een brief over bestuurdersaansprakelijkheid en de gesprekken die zij hierover voert met de VSG, de VNG en Achmea.
- Twee. De staatssecretaris stuurt de Kamer in het vierde kwartaal van 2025 een brief over de voortgang rondom regeldrukvermindering.
- Drie. De staatssecretaris stuurt de Kamer voor Prinsjesdag een brief waarin zij ingaat op de DUMAVA-systematiek en waarin zij inzicht geeft in de aanvragen die de afgelopen periode zijn gedaan.
- Vier. Na het in oktober verschijnen van de cijfers omtrent zwemdiplomabezit stuurt de staatssecretaris een brief waarin zij onder andere ingaat op eventuele mogelijkheden om het halen van een zwemdiploma collectief te organiseren.

Staatssecretaris **Tielen**:

Ik zou dat "collectief" eruit halen, want volgens mij moeten we op zoek naar mogelijkheden. Daarbij zijn collectieve mogelijkheden ook opties, maar ik zou het, als het mag, nu niet al zodanig afgebakend willen hebben.

De **voorzitter**:

"Collectief" is bij dezen verwijderd.

- Vijf. De staatssecretaris stuurt de Kamer in het voorjaar van 2026 een brief over de bouwstenen van de sportwet.

Staatssecretaris **Tielen**:

Ik vind "bouwstenen" bij een ander ministerie horen.

De heer **Mohandis** (GroenLinks-PvdA):

Zullen we ze allebei doen: het stappenplan en de bouwstenen? Bouwstenen in de vorm van een stappenplan?

De **voorzitter**:

Maakt u ervan wat u wilt, als het maar gaat over de sportwet.

- Zes. De staatssecretaris informeert de Kamer over hoe het duurzaamheidsaspect het afgelopen jaar in de BOSA-regeling vormgegeven was en koppelt dit aan de DUMAVA-systematiek.

Ik zie de staatssecretaris een beetje wazig kijken.

Staatssecretaris **Tielen**:

Ik denk dat dit onderdeel is van de DUMAVA-cijfers die we gaan delen. Ik zou daar één toezegging van maken, zodat dat ook bij elkaar komt. Toch?

De **voorzitter**:

Ik zie knikkende hoofden naast mij, dus we maken daar één toezegging. Dus dat zijn er dan vijf in totaal. Dan is er nog een vraag van mevrouw Van Dijk.

Mevrouw **Inge van Dijk** (CDA):

In de eerste toezegging werd gesproken over de bestuurdersaansprakelijkheid, maar we hebben het ook gehad over die actualisering van de grenzen daaraan.

De **voorzitter**:

De staatssecretaris beaamt dat, dus dat voegen we toe. Dan zijn we bijna bij de afsluiting. Mij rest echter te zeggen dat de heer Mohandis een tweeminutendebat heeft aangevraagd. Dat zal worden gepland na het zomerreces, zoals hij zelf ook al zei. Daar kunnen de moties die op de plank liggen, worden ingediend.

Dan nogmaals dank aan de staatssecretaris voor haar eerste debat als staatssecretaris. Dank aan de mensen op de publieke tribune en de mensen die het debat via de stream hebben gevolgd. Dan rest mij niets anders dan het debat te sluiten en iedereen wel thuis te wensen.

Sluiting 21.01 uur.